

ఇంతలో ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో, ఒక బాణం జుంయ్యిమంటూ కాలపాశంలా వచ్చి మునలిగంగులు గుండెలో గుచ్చుకొన్నది. దెబ్బతో క్రిందపడిపోయా డతను. జాలిగుండె గల విజయవర్మ అతని గుండెలో గుచ్చుకొనివున్న బాణం లాగివేశాడు. పాపం, గంగులు ఒక్కసారి 'అబ్బా'— అని మూలిగి ప్రాణాలు వదిలాడు. బాణం చేతిలో పట్టుకొనివున్న విజయవర్మ దానిని పరీక్షించి చూచి, 'ఇది చాలా చిత్రమైన బాణం' అన్నాడు. ఆ బాణంమీద “గంగులుకు ‘శబ్దవేధి’ కానుక” అని చిన్న అక్షరాలతో చెక్కివుంది. ఆ శబ్దవేధినిగురించిన ఈ చిత్రకథ కొన్నివందల ఏళ్ళనాటిది :

నేడు మధ్యప్రాంతమని పిలువబడుతున్న వింధ్యాచల పరిసరప్రాంతం ఆనాటికి చిన్న చిన్న రాజ్యాలుగా విభజింపబడి వుండేది. అప్పటికి హిందూ, బౌద్ధ సామ్రాజ్యాలు అంతరించిపోయినై. కాని మొగలులు ఇంకా అడుగుపెట్టలేదు. చాలా గడ్డురోజు లవి. అదుపులో పెట్టేవారు లేక చిన్నచిన్న సామంతులు తమలోతాము కొట్లాడు కుంటూ వుండేవారు. దేశం అరాచకంగా,

అల్లకల్లోలంగా ఉండేది. అబోతుల పోరులో లేగదూడలు నలిగిచచ్చినట్టు ఈ ప్రభు వుల కొట్లాటల్లో ప్రజలు నలిగిచచ్చేవారు. సరే, ఇక జమీందారుల సంగతి, ఖామం దుల సంగతి చెప్పేదేమిటి? ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క చిన్నదండు ప్రోగుచేసి వాటి సాయంతో లోకులను దోచుకొంటూ ఉండే వారు. ఇందువల్ల ఆరోజుల్లో ఏ అండా లేని పేదవారికి బొత్తుగా రక్షణ వుండేదికాదు.

నాడు వింధ్యపరిసరాల్లో పెద్దరాజ్యాలని చెప్పతగినవి రెండే ఉండేవి : ఒకటి వీసల్పూరు రాజ్యం. రెండవది కోసల్పూరు రాజ్యం. ఈ రాజ్యాల అధిపతులిద్దరూ సూర్యవంశీయులు. వారి తాతలు అన్నదమ్ముల బిడ్డలు. ఏదో గృహకలహం వచ్చి ఇదివరకు ఒకటిగా పస్తున్న వీసల్పూరు రాజ్యాన్ని ఇద్దరూ చెరిసగం పంచుకొన్నారు. ఈవిధంగా కోసల్పూరురాజ్యం ఏర్పడింది.

అప్పటినుంచి ఈ రెండు రాజ్యాల మధ్య పచ్చగడ్డివేస్తే శత్రున మండుతూ వచ్చింది. దాయాదులపోరు ఎవ్వరెరుగనిది! మన కథాప్రారంభాన ఒకనాటి సాయం

కాలం, కోసల్పూరు సరిహద్దులలోని గిరికోటలో రణభేరి మ్రోగసాగింది. గిరికోట కోసల్పూర్లోనిదే ఐనా వీసల్పూర్ రాజ్య సరిహద్దును తాకుతూఉంటుంది. ఆ కోట యజమాని పేరు భీమవర్మ. ఆయన ప్రస్తుతం కోటలో లేడు. సైనికులతో సహా రామనగర్ వెళ్ళిఉన్నాడు. ఇప్పుడు ఆయన పురోహితుడూ, అంతరంగిక మిత్రుడూ ఐన సోమకర్మే దుర్గాధిపతి.

రణభేరి వినగానే, రామనగర్ వెళ్ళగా కోటలో మిగిలివున్న పురుషులంతా ఎక్కడి పని అక్కడనే వదిలేసి, మొగసాలవద్ద ప్రోగయినారు. అక్కడ పదిహేడు వద్దెనిమిదేండ్ల రౌతు ఒకడు సమస్తమైన ఆయుధాలూ ధరించి నిలబడిఉన్నాడు. అతడే భీమవర్మ పెంచుతున్న యువకుడు. అతని పేరు విజయవర్మ.

ఈ ప్రోగయిన పాదులు 'అసలుసంగతి ఏమిటి?' అని ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకోవటం చూచి ఆ యువకుడు మళ్ళీ కోసల్పూరు, వీసల్పూర్ రాజ్యాల రెండిటిమధ్యా యుద్ధం జరుగబోతున్నదనీ, భీమవర్మ గారలు ఆయుధం పట్టగల ప్రతి పురుషుణ్ణి తోడ్కొని రమ్మని కబురంపారనీ, వారికి చెప్పాడు.

ఈ సైనికుల జట్టుకు రామసింగు నాయకుడుగా వుంటాడని, సోమశర్మగారు ఈ విషయమై స్వయంగా అజ్ఞాపితారనికూడా చెప్పాడు ఆ యువకుడు.

ఈవార్త విని జనులు రకరకాలుగా మాట్లాడుకొనసాగారు. దుర్గాధిపతి ఐన భీమవర్మ అంటే వారికెవరికీ అట్టే ఇష్టంలేదని ఆ మాటలవల్ల స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఇంతలోనే గుర్రం ఎక్కిరామసింగుకూడావచ్చాడు.

వచ్చిరావటంతోనే అతడు 'అంతా సిద్ధంకండి. చీకటి పడకముందే మనం బయలుదేరాలి' అన్నాడు. రామసింగు అంటే భీమవర్మగారికి కుడిబుజంలాంటివాడు. ఆయన అజ్ఞప్రకారం ఎక్కడివాళ్ళక్కడ అంతా సిద్ధంకాసాగారు. ఇంతలో రామసింగు ఒకనిని పిలిచి 'ముసలి గంగు ఎక్కడ?' అని అడిగాడు.

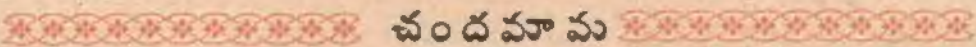
'బహుశా చేసుపనిలో ఉండివుంటాడు' అని ఆ వ్యక్తి జవాబుచెప్పాడు. ముసలి గంగులు చేసు కోటబయట వున్నది. విజయవర్యా, రామసింగూ ఇద్దరూ అక్కడికి దొడుతారు.

ముసలిగంగులు చేలో పనిచేసుకుంటూ ఏవో కూనిరాగాలు తీస్తున్నాడు. వీళ్ళిద్దరూ

వచ్చిన అలికిడి విన్నాడో లేదో, తలెత్తికూడా చూడలేదు. 'ఏమయ్యా గంగయ్యా! నీకు పిలుపు వచ్చింది. ఇప్పుడే వచ్చి కోటలోని సైనికులకు నాయకత్వంవహించమని సోమశర్మగారి అజ్ఞ' అని అన్నాడు రామసింగు. 'నువ్వు ఉన్నావు గదయ్యా' అన్నాడు గంగులు నవ్వుతూ. 'ఆయన వుండడు. కోటలో' ఉన్నవారందరినీ ప్రోగుచేసుకుని ఆయన రామనగర్ వెళ్ళబోతున్నాడు. భీమవర్మగారు కబురంపించారు' అన్నాడు విజయవర్మ.

'అయితే మరి నేనిక్కడ నాయకత్వం వహించే దెవరికి?' అన్నాడు గంగులు.

వాళ్ళెవరు వచ్చినా వాటి అలజడివల్ల మనకు ముందే తెలుస్తుంది. ఇప్పుడా చెట్టు గుబురులో శత్రువులే పొంచి ఉన్నారనుకో, నీ కెలా తెలుస్తుంది? అన్నాడు గంగులు.

‘శత్రువు లెక్కడినుంచి వస్తారయ్యా ఇక్కడికి? రాంసగర్లో ఉన్న మన సైన్యాలు తప్ప డగ్గరలో వేరే సైన్యాలు లేనిదే?’ అన్నాడు రామసింగు. ‘ఓయి విచ్చవాడా! భీమవర్మనూ, అతని అనుచరులనూ దెబ్బతీయడానికి వేరెక్కడినుంచో రావాలటయ్యా శత్రువులు? ఈ చుట్టుపట్ల ఉన్నవారిలో మనని ద్వేషించని వారెవరు?’ అన్నాడు గంగులు.

రామసింగు నోటినుంచి కొంచెంసేపు మాట రాలేదు. గంగులు చెప్పినది నిజమన్న సంగతి అతనికి బాగా తెలుసు. ‘సరే, సరే, ఇక పద. సోమశర్మగారు ఇప్పుడు మండిపడుతూ ఉంటారు. ఐనా నీ నోటికి హద్దులేదు’ అన్నాడు. ఇంతలో ఎక్కడినుంచి వచ్చిందో, ఒక బాణం జుంయ్యిమంటూ కాల్పాశంలా వచ్చి ముసలి గంగులు గుండెలో గుచ్చుకొన్నది. దెబ్బతో క్రింద పడిపోయా డతను. రామసింగు ఒక్కగంటువేసి డగ్గరనే ఉన్న ఒక

‘అరుగురు సైనికులూ, సోమశర్మగారూ ఇక్కడ వుంటారు’ అన్నాడు రామసింగు. కాని గంగులు అతని మాట విననేలేదు.

అతడు డగ్గరలోనే ఉన్న అరణ్యంవైపు చూస్తున్నాడు. ‘ఏమిటంత దీక్షగా చూస్తున్నావు?’ అని అడిగాడు రామసింగు. ‘వక్షులు’ అన్నాడు గంగులు అలాగే చూస్తూ. రెండువందల గజాల దూరంలో ఉన్న చెట్లగుబురుమీద ఒక వక్షులగుంపు చెల్లాచెదురుగా ఎగురుతూ అరుస్తున్నది.

‘వక్షుల్ని చూచేదేమిటయ్యా?’ అన్నాడు రామసింగు. ‘అదే తెలివితక్కువ. వక్షులంటే అరణ్యానికి కాపలా. క్రొత్త

బుండరాయి వెనుక దాగాడు. విజయవర్మ తన ధనుస్సు తీసి, బాణం ఎక్కుపెట్టి ఆ రణ్యం వైపు చూడసాగాడు. కాని ఆ రణ్యం ప్రశాంతంగా ఉంది. అకు ఐనా కదలలేదు.

రామసింగు, విజయవర్మ బాధతో కొట్టుకలాడుతున్న గంగులువద్దకు వెళ్ళారు. బాలిగుండెగల విజయవర్మ అతని గుండెలో గుచ్చుకొనివున్న బాణం లాగివేశాడు. పాపం, గంగులు ఒక్కసారి 'అబ్బా!' అని మూలిగి ప్రాణాలు వదలాడు.

చేతిలో బాణం పట్టుకొనివున్న విజయవర్మ దానిని పరీక్షించిచూచి 'ఇది చాలా చిత్రమైన బాణం' అన్నాడు. 'ఏదీ, నన్ను చూడనీ?' అని రామసింగు బాణం తీసికొన బోయాడు. విజయవర్మ బాణంమీదనున్న నెత్తురు తుడిచి చూపించాడు. ఆ బాణం మీద "గంగులుకు 'శబ్దవేధి' కానుక" అని చిన్న అక్షరాలతో చెక్కివుంది. 'శబ్దవేధి? ఎవరీ శబ్దవేధి? దొంగపేరులాగుందే? సరే, మనక్కడా ఇదేగతి పట్టించాకా ఇక్కడ ఎందుకు కూచోవాలి? గంగులు లేడుగనుక కనీసం గంగులు శవాన్నయినా తీసుకపోదాం పద' అన్నాడు రామసింగు.

ఇద్దరూ కలిసి గంగులు శవాన్ని దగ్గర లోనే ఉన్న అతనింటికి మోసుకువెళ్ళారు. వెంటనే సోమశర్మకు ఖబరువెళ్ళింది. అతడు కొద్దిసేపట్లోనే 'ఏమయ్యా! ఏమి జరిగిందేమిటి?' అంటూ వచ్చాడు. 'ఇంకెం జరగాలనీ? గంగులు ను చంపేశారు!' అన్నాడు రామసింగు.

ఈ వార్త వినిగానే సోమశర్మకు ముచ్చెమటలు పోయాయి. ముఖం వెలవెల బోయింది. కాళ్లు గజగజ వణికాయి. ఆసనంమీద కూలబడ్డాడు.

'ఇది ఎలా జరిగివుంటుంది?' అని బొంగురుగొంతుకతో అన్నాడు. అప్పుడు

అన్నాడు సోమశర్మ. 'మీరు బలేవారండి? అన్నీ తెలిసి ఇలా అంటారేం సోమశర్మ గారూ! మన భీమవర్మగారికి ఒక పక్షమనేది లేదన్న విషయం ఎవరికి తెలియదు? గిట్టుబాటుగా ఉండేపక్షం ఉంటా డాయన- శత్రువులు ఒయటనుంచే రావాలా? ఆయన ఎన్ని కొంపలు కూల్చలేదు? ఎన్ని ఘోరాలు చేయించలేదు? ఎన్ని నిండు ప్రాణాలు తీయలేదు?' అని అవేశపడుతూనే నింగు హఠాత్తుగా ఆగిపోయాడు.

సోమశర్మ చల్లగా అంటున్నాడు—

విజయవర్మ అతనికి ఆ బాణం చూపించాడు. 'శబ్దవేధి? శబ్దవేధి పేరుతో నాటక చూడతున్న ఈ శత్రువు ఎవరు? మన చెరువు కోరేవారు చాలమంది ఉంటారు. కాని ఇంతటి సాహసం ఎవరికుంది! ఎవడితడు? బాబూసింగా? కాదు. ప్రమార్ వంశంవాడా? కాదు. మరెవరై ఉంటాడు? ఏమంటావు సింగూ!' అన్నాడు సోమశర్మ. 'చండిదాసు కాగూడదా?' అన్నాడు సింగు.

'లేదు. లేదు.' అలాంటివాళ్ళకి అంత సాహసం ఎన్నడూ కలగదు. మళ్ళీ యుద్ధం రేగబోతుంది. తప్పకుండా ఎవడో బీసల్వారువాడే ఈ పని చేసివుంటాడు'

'సింగూ, నీ నోరు కొంచెం దురుసు. ఎందుకైనా మంచిది. కొంచెం అదుపులో పెట్టుకో. తరువాత విచారించి లాభం లేదు' అని, మాటమార్చి 'గంగులు లేదు. నిన్ను పంపితే కుదరదు. నువ్విక్కడై ఉండాలి. కాలం మంచిదికాదు' అన్నాడు.

ముగ్గురూ బయటకు పచ్చారు. వెచ్చి గుర్రాలెక్కి మొగసాలవైపు వెళ్ళారు. అక్కడ ప్రాగైవున్న సైనికులను చూడగానే సోమశర్మకు కొంత ఊరట కలిగింది. 'పరవాలేదు. భీమవర్మగారు కోపపడవలెనన పని ఉండదు' అన్నాడు. ఇంతలో 'అత నెవరు?' అంటూ సింగు ఉలిక్కిపడ్డాడు.

ఎవడో మొగసాల వెనుకనుంచి పారిపోతూ కనుపించాడు. 'పట్టుకోండి, చూస్తారే?' అని సింగు ఒక్క లేకవేసి గుర్రాన్ని దొడుతీయించసాగాడు. చాలా మంది అతనిని అనుసరించారు. కాని అందరికంటే తెలివైన పని చేశాడు విజయ వర్మ. బాణం ఎక్కు పెట్టి కొట్టాడు. కాని గురి సరిగా లేకపోవటంవల్ల బాణం ఆక్రోత వాని గుర్రాన్ని రాసుకొంటూపోయింది.

ఐతే, అతడు అదృష్టవంతుడు. అందరినీ తప్పించుకొనిపోయి అరణ్యంలో మాయ మయ్యాడు. నిరాశ చెంది తిరిగివచ్చారు

అంతా. ఇంతలో నారాయణ—సోమశర్మ అనుచరుడు—'ఇదేమిటో చూడండి' అంటూ ఒక లేఖ పట్టుకొచ్చాడు. దానిమీద చిత్ర మైన పాట ఒకటి రాసివుంది. సోమశర్మ ఆపాట ఇలా చదువసాగాడు:—

నాదగ్గరనే వున్నాయండీ, నాలుగు బాణాలు.
మంచి వాడిగలపని, తీస్తాయీ దుష్టుల ప్రాణాలు.
మునలిగంగుగుండెల నెకబాణం రిప్పున దూసింది.
శాస్త్రజరిగినది మునలిగంగులుకు, తప్పదు రాసింది.
క్రూరుడు రామసింగుకోసం ఒకబాణం దాచాను.
వాడేగావా సొంనగర్ తగలెట్టిన సైతాను.
సోమశర్మకోసం ఒకబాణం దాచేవుంచాను.

అభయవర్మ గొంతుక కోశాడే చేతులారా తాను.
భీమవర్మ ద్రోహికి నాల్గవదే, కాదనగలదెవడూ ?
యాదవవంశపు మునలం వాడే, వాడుకాక ఎవడు?
ద్రోహుల్లారా ! మీమీ చేతలు తలచుకొనండింకా.
మీ వెల్పులు ఎవరన్నా వుంటే పిలుచుకొనండింకా.

ఇట్లు శబ్దవేధి,
అతని అనుచరులు.

ఇది చదివి సోమశర్మ 'అయ్యయ్యో !
ఎంతఘోరం ! ఎంతఘోరం ! పైగా నేను
అభయవర్మ గొంతు కోశానట. ఇంతకంటే
పచ్చిఅబద్ధం ఇంకేమన్నా వుందా?' అనటం
మొదలెట్టాడు.

అప్పుడు రామసింగు అతని దగ్గరకు
వెళ్ళి చెవిలో వీదో చెప్పాడు, వెంటనే
సోమశర్మ నోరు కట్టుబడిపోయింది. అతడు
విజయవర్మవైపు బెదురుగా చూడసాగాడు.
దీనికి కారణం విజయవర్మ గ్రహించక
పోలేదు. అతని తండ్రిపేరే అభయవర్మ.
అసలునంగతి విమిటో ఎవరికీ తెలియదు.

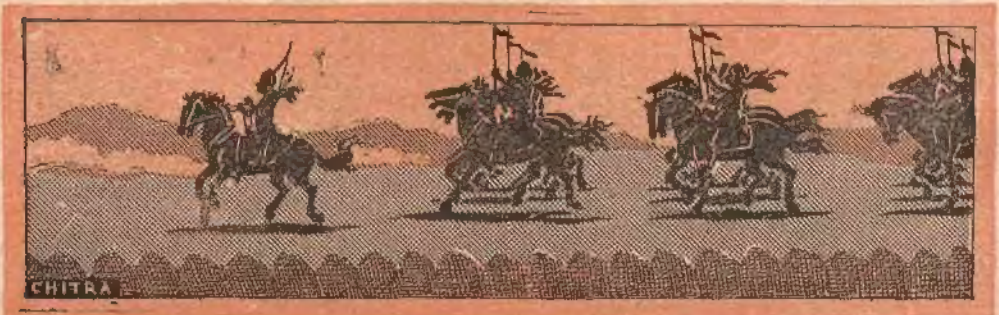
కాని, మొత్తానికి అతని తండ్రి చాలా విశ్వ
క్రితం గిరికోటలోనే హత్యచేయబడ్డాడు.

అప్పటిలో ఆ హత్యనుగురించి చాలా
అలజడి బయలుదేరింది. కొంత విచారణ
కూడా జరిగింది. కాని రోజులు మంచివి
కాకపోవటంవల్ల, నేరం ఎలా జరిగిందో
నిర్ధారణవెయ్యటానికి, నేరస్థుణ్ణి పట్టుకొని
దండించటానికి పిలువకపోయింది.

తరువాత సోమశర్మ రామసింగుతో కలిసి
ఆలోచించి, జరిగిన విషయాలన్నీ విపు
లంగా ఒక ఉత్తరం రాసి విజయవర్మ
చేతికి ఇచ్చాడు.

క్రొత్తగా తను ప్రాగుచేసిన సైనికులను
వెంటబెట్టుకుని విజయవర్మను భీమవర్మ
గారి వద్దకు వెళ్ళమని అజ్ఞాపించాడు. చెప్ప
వలసిందంతా ఐనతరువాత విజయవర్మ
ఉత్తరం మొలలో దోపుకొని తన దళంతో
పాటు రామనగర్ బయలుదేరాడు.

(ఇంకా వుంది)

శబ్దవేధి

CHITRA

[గిరికొటానికి పది భీమవర్మ తండ్రిని చంపి కొడుకును పెంచాడు. యుద్ధానికి వెళ్ళి సైనికులకొరకు కబురంపగా వున్న సైన్యమంతా తరలిపోయింది. ఈలోపు ఇక్కడ గుప్తశక్తువులు తలెత్తి అతని బంటునొకనిని బలిగొన్నారు. ముందు చదవండి-]

భీమవర్మా, అతని సైనికులూ, అరాత్రి రాంసగర్లో హాయిగా నిదురపోయారు. వేకువబామునే లేచి భీమవర్మ తన వ్యవహారాలు చూచుకొనసాగాడు. అతడు చాలా కరుకుమనిషి. నయానో, భయానో, పని నెరవేర్చుకపోవటం అతనికి పరిపాటి.

ఆరోజు ఉదయం విజయవర్మ, సైనికులతో రాంసగర్ చేరుకొనేటప్పటికి భీమవర్మ తన విడిదిలోని ఒక గదిలో కూర్చుని ఉన్నాడు. ఆ గదిలో పన్నెండేళ్లవాడిలా కనపడే ఒక కుర్రవాడు కూడా ఉన్నాడు.

ఇంతలోనే విజయవర్మ గుర్రం దిగి హడావుడిగా ప్రవేశించాడు. భీమవర్మ

తలెత్తించాసి 'విజయా! నువ్వెలా వచ్చావు? రామసింగు ఏమయ్యాడు?' అని అడిగాడు. విజయవర్మ నమస్కరించి, లేఖ తీసి ఇచ్చి 'ఇది చదువుకోండి. అంతా మీకే తెలుస్తుంది' అన్నాడు. ఆ లేఖ చదివేసరికిల్లా భీమవర్మ ముఖం కోపంతో ఎర్రబారింది. 'ఏదో పాటనుగురించి వ్రాసి ఉంది దీనిలో. అది నిపుకూడా చదివావా?' అని విజయవర్మను అడిగాడు. విజయవర్మ తలచాపాడు.

'దాంట్లో మీ తండ్రిని సోమశర్మ చంపినట్టో ఏదో రాసి ఉందటగా?' అన్నాడు భీమవర్మ. 'నేనే పాపం ఎరుగనన్నాడు సోమశర్మగారు' అని బదులు చెప్పాడు.

'చందమామ'

వర్మ చలిది తినసాగాడు. ఇంతలో అతని చేతి నెవరో తాకినట్టనిపించింది. ఒక లేత గొంతుక అతని చేతిలో గుసగుసలాడింది : 'తూరుపుకొండకు త్రోవ చెబుతావా అబ్బాయి!' అని. 'గిరికోట త్రోవనే వెళ్ళు. ఏటిని చేరుకొంటావు. అక్కడ కనుక్కుంటే తెలుస్తుంది.' విజయవర్మకూడా మెల్లగా సమాధానం చెప్పాడు. ఇదంతా తృటిలో జరిగిపోయింది. విజయవర్మ మళ్ళీ తలెత్తి చూచేటప్పటికి ఇంతసేపటినుంచీ గదిలో కూర్చోనిఉన్న కుర్రవాడు లేడు.

విజయవర్మ. 'అలాగా, సరే, నేను తీరికగా ఈ విషయాలన్నీ చెబుతాలే నీకు ఎప్పుడో ఒక సారి. అప్పుడు చండిదాసు చంపాడని అనుకొన్నారు ఇనులండా. ఐతే కాలం కలిసి రాలేదు. అందువల్ల ఏమీ చేయటానికి ఏలు లేకపోయింది. సరే, నేనొక లేఖ రాసి ఇస్తాను. చలిది గుడిచి, నీవు అది తీసికొని వెంటనే తిరిగిపో.' అన్నాడు భీమవర్మ.

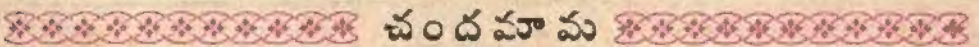
అప్పుడు విజయవర్మ 'లేఖ ఇంకెవరి చేతికన్నా ఇచ్చి పంపించండి. నన్నుకూడా మీవెంట యుద్ధానికి రానిప్పుడని అన్నాడు.

కాని భీమవర్మ ఇందుకు ఒప్పుకోలేదు. ఆయన ఉత్తరం రాసేలోపుగా విజయ

'ఆ కుర్రకుంకా నన్ను 'అబ్బాయి!' అని పిలిచింది. సరే, ఏడివని పట్టకపోతా నటలే' అనుకొన్నాడు విజయవర్మ.

కొంతసేపటికి లేఖ వ్రాసి ఇచ్చాడు భీమవర్మ. అది తీసికొని విజయవర్మ గిరికోటకు మరలాడు. అతనలా వెళ్ళాడో లేదో, కోస ల్పారు సామంతులలో ఒకడైనటువంటి చంద్రదుర్గాధిపతినుంచి భీమవర్మవద్దకు ఒకదూత వచ్చి, ఉదయంనుంచే యుద్ధం మొదలయ్యిందనీ, భీమవర్మ సాయం ఆత్యవసరమనీ చెప్పాడు.

కాని భీమవర్మ అతను చెప్పింది విన్నే స్థితిలో లేడు. 'కరుణ ఎక్కడకు

పోయింది? ఏదీ, ఆ అమ్మాయి ఏదీ?' అని ఆరుస్తున్నాడు. ఇది విని ఒకడు 'ఏ అమ్మాయుండి? ఇక్కడ అమ్మాయి లేవరూ లేనిచే?' అన్నాడు. 'ఇప్పటిదాకా నావెంట ఒక కుర్రాడు లేడు? అతనినా మూర్ఖుడా!' అన్నాడు భీమవర్మ. 'సరే, అతన్ని మీరు 'కరుణాకరా!' అని పిలిచారే. అతను ఒక అరగంటముందే గుర్రమెక్కి వెళ్ళాడు' అన్నాడు నారాయణ అనేఅతను.

'అయితే నిలబడి చూస్తారేం? నారాయణ! నిపు సైనికులను తీసుకుని ఆ అమ్మాయిని వెంటడించి పట్టుకో. తీసుకెళ్ళి గిరికొటలో ఉంచు. లేకపోతే నీకు తెలుసుగా?' అని గర్జించాడు భీమవర్మ. వెంటనే నారాయణ ఒక ఆరుగురు సైనికులను తీసుకొని కరుణాకరుణ్ణి వెంటడించసాగాడు.

ముందుబయలుదేరినవిజయవర్మ గిరికొట పద్దనున్న ఊబి సమీపించేసరికి తొడలవరకు కూరుకుపోయిన ఒక గుర్రం కనుపించింది. రౌతుకూడా దగ్గరలోనే ఎక్కడో ఉంటాడని అనుకొంటూవుండగానే అతనికొక కుర్రవాడు కనుపించాడు. తాను భీమవర్మపద్ద చలిది గుడుస్తున్నప్పుడు చూపుకొండకు త్రోప అడిగిన కుర్రవాడు అతనే. ఊబిలో దిగబడి

చనిపోతున్న గుర్రం అతనిదేనని వెంటనే గ్రహించి విజయవర్మ అతన్ని తనవెంట రమ్మన్నాడు. అతనినికూడా తనగుర్రంమీద కూర్చోపెట్టుకున్నాడు.

ఇలా కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత 'నీ పేరేమిటయ్యా,' అని అడిగాడు. 'నాపేరు కరుణాకరు'డని ఆ కుర్రవాడు బదులు చెప్పాడు. 'భీమవర్మ నీకేమోతాడు?' 'నాకేమీ కాదు. తన స్వార్థంకోసం బలవం తాన నన్ను బంధించాలని చూశాడు. అతని చేతికి చిక్కానంటే నాకు మూడిండన్న మాటే. అందుకనే తూరుపుకొండకు పోతున్నా నబ్బాయీ!' అన్నాడా కుర్రవాడు.

'మళ్ళీ 'అబ్బాయీ!' అంటావు? నికేమి బుద్ధిఉందా, లేదా? నేను నీకంటే చిన్నవాడినా? ఐనా నీవు భీమవర్మవద్దనుంచి పారిపోతున్నావు. నీకు సాయంచేసినట్లు ఆయనకు తెలిసిందా, నాక్కూడా మూడు తుంది. లేనిపోని గొడవ నాకెందుకు?' అన్నాడు విజయవర్మ. ఇది విని ఆ కుర్రవాడు అతనిని దీనంగా వెడుకొని సాగాడు.

విజయవర్మకు జాలివేసి 'నికేమి భయం లేదు. నీప్రాణానికి నాప్రాణం అడ్డువేస్తా' నని చెప్పి ఆభయమిచ్చాడు. అతను అలా పలికాడేలేదే, వెనుకనుంచి వారికి స్పష్టంగా

శేకలు వినిపించాయి. కాని అప్పటికే వారు ఇద్దరూ రేవువద్దకు వచ్చేశారు.

విజయవర్మ శేకచేయగానే పశపవాడు వచ్చాడు. కరుణాకరుణ్ణిచూచి 'ఇతనెవ'రని అడిగాడు. 'నాచుట్ట'మని విజయవర్మ చెప్పగా, ఒక్కసారి ఎగాదిగా చూచి నవ్వు సాగాడు. కాని విజయవర్మ కోపపడేటప్పటికి బలవంతాన సవ్వు ఆపుకొన్నాడు.

ఐతే, ఆ పడపవాడు విజయవర్మను మామూలు రేవులో దించలేదు. ఇది విజయవర్మకు వింత గొలిపింది. కారణం అడిగేటప్పటికి పశపవాడు సైగచేశాడు. ఎదురుగా ఉన్న ఒక చెట్టుకొమ్మలపైన బాణం ఎక్కు పెట్టి గురిచూస్తున్నమనిషి 'ఎవరా పస్తున్న'దని శేకవేశాడు.

'ఎవరైతే నీశేం?' అని విజయవర్మ తిరుగుశేక పెట్టాడు. 'ఇతడు విజయవర్మ. మరెవరో కాద'ని పశపవాడు శేకపెట్టేలోపలే బాణం రయ్యిస్తూ పచ్చి విజయవర్మ గుర్రం గుండెల్లో నాటించి. ఈసందబ్బో కరుణా కరుడు ముందే దూకి గట్టెక్కాడు. కాని విజయవర్మకూడా దూకేలోపలే గుర్రం పడిపోవటం, పశప తల్లకిందులై విజయవర్మ నీటిలో పడటం జరిగింది.

ఎలాగో తిప్పలుపడి విజయవర్మ ఒడ్డెక్కిం దాకా కరుణాకరుడు పాపం, కదలలేదు. అక్కడ అడవి వట్టంగా ఉంది. ఇద్దరూ ఒక్క క్షణమైనా అగకుండా పరుగెత్తారు. కాని కొద్దిసేపట్లానే కరుణాకరుడు అలిసి పోయి కుంటపాగాడు.

అప్పుడు విజయవర్మ కరుణాకరుడికి ఊతమిచ్చి సడిపించాడు. కొంతదూరం వెళ్ళిసతరువాత విజయవర్మ చటుక్కున అగి అన్నాడు : "నిన్నుచూచి పడవవాడు ఎందుకు సవ్యాపుకోలేకపోయాడో నాకిప్పుడు అర్థమౌతున్నది. నివలా బక్కగా, బలహీనంగా, సుకుమారంగా ఉంటుంటూచి ఆడపిల్లవనుకున్నాడు." "లేదు, లేదు" అన్నాడు కరుణాకరుడు సగ్గుపడుతూ. 'అలాఅనకు. నిన్నుచూసి ఎవరైనా ఆడ పిల్లవనే అనుకొంటారు. అతని తప్పేమీ లేదు!' అన్నాడు విజయవర్మ.

ఇలా కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి ఒక లేడి వారి ఎదుటనించి పరుగులిడుతూపచ్చి రివ్వన దూసుకపోయింది. ఇంతవరకూ విజయవర్మ, కరుణాకరుడూ తాపిగానే నడుస్తున్నారు. కాని ఇది చూడగానే విజయ వర్మకు అనుమానంతట్టింది. ఒక పాడుగాటి

చెట్టు ఎక్కి చూచేటప్పటికి ఏటికి ఇవతల ఒడ్డున ఏదో కదులుతున్నట్టు కనుపించింది.

అనుమానం రూఢిఅయింది. ఇద్దరూ మళ్ళీ ముందుకు సాగి కొంతదూరం పోయి, గిరికోట అరణ్యంలో అవతల కొన చేరుకో బోయారు. ఇంతలో ఏదో అలికిడి అయింది. విజయవర్మ వెంటనే ఒక చెట్టు చాటున దాగాడు. కరుణాకరుడి కిది ఎంత మాత్రం అర్థంకాలేదు.

'హవ్!' అని విజయవర్మ వేలితో సైగ చేశాడు. వారికోక పందగజాల దూరంలో ఒక చెట్టుమీద ధనుర్బానాలు చేపట్టివున్న ఒకమనిషి నిలచి, సలుదిక్కులా

పరికిస్తున్నాడు. 'ఎడంప్రక్కగా తప్పకొని పొదాం పవ' అన్నాడు విజయవర్మ. వారలా కొంతదూరం వెళ్ళారు. ఆ ప్రదేశమంతా విజయవర్మకుకూడా క్రొత్తగా ఉంది. అందు వల్ల బాగ్రతగా ముందుకు సాగుతున్నారు.

ఇంతలో ఒక గొంతుక ఏదో పాట ఎత్తు కుంది. ఇద్దరూ ఆగిపోయారు. చూస్తే వారికి ఎదురుగా ఒక కందకం ఉంది. పక్కనే పాడుబడిన కట్టడం ఒకటి ఉంది. అక్కడే ఒక పొయ్యికూడా రాజుతూ ఉంది. దొంగల వేషంలోవున్న ఒక మనిషి పొయ్యిపద్ద కూర్చొని ఏదో పాడుతున్నాడు. ఇంకా ఒక రిద్దరు దగ్గరలోనే పండుకొని ఉన్నారు.

పంట అయిసట్టుంది. పంట చేస్తున్న మనిషి ఈల వేయగానే చుట్టుపక్కల ఎక్కడినించి వచ్చాలో, మరి ఒక ముప్పయి సలవైమంది బిలబిలలాడుతూ పళ్ళాలు పట్టుకొని వచ్చారు.

వారందరూ కూచున్నతరువాత రాజసం ఉట్టిపడుతున్న ఒక మనిషి వచ్చి కూర్చున్నాడు. వైఖరినిబట్టి చూస్తే అతడే వారి నాయకుడిలా కనుపించాడు. 'అబ్బాయిలూ, త్వరగా కానిష్టండి. త్వరగా వడ్డించు ధనపాల్! చిన్నపని ఒకటి ఉంది చేయవలసింది' అన్నాడు ఆ వ్యక్తి. భోజనాలై పోయేటంతలో ఒక బాణం రిప్పున వచ్చి, పాడుబడిన కట్టడపు గోడకు తగిలి ముక్కలు ముక్కలై క్రిందపడింది. ఇది ముందే అనుకొనిన సంజ్ఞకామోసు. ఎందుకంటే ఇది చూచినవెంటనే ఎక్కడివాళ్ళక్కడ చేతులు కడుక్కొని లేచారు. నాయకుడు అందరికంటే ముందే ధనుర్పాణాలు చేపట్టి అన్నాడు—

'అబ్బాయిలూ! భీమవర్మ, లేక అతని బంటులో మరి కొందరు చిక్కారు. జ్ఞాపకముంచుకోండి. దిక్కులేక చచ్చిన అభయవర్మ ఒక్కడిదే కాదు. ఇంకా

ఎంతమందిదో మనం పగవీర్చుకోవాలి.' ఇలా అనేసరికి, అడవిలో ఎక్కడివాళ్లక్కడ మా యమ్యారు. విజయవర్మకూ, కరుణాకరుడికీ వ్యవధి చిక్కింది. 'మనం పోదాం' అన్నాడు కరుణాకరుడు.

'బలేవాడివయ్యా!' అన్నాడు విజయవర్మ. 'భీమవర్మ పైనికులను సీపు రక్షిస్తావా? దొంగలనాయకుడన్నది వినలేదా? ఆభయవర్మ ఎవరు? నీ తండ్రికావా?' అన్నాడు కరుణాకరుడు. 'దొంగలమాటలా నమ్ముటం?' అంటూ విజయవర్మ వెనుదిరుగాడు. కరుణాకరుడూ వెంటబడించాడు.

చాలాదూరంలో విజయవర్మకు నారాయణ, అతని బట్టువారూ గుర్రాల మీద కనుపించారు. వారు తెరిపిగా ఉన్న చోటికి వచ్చేసరికి నాలుగువైపులనుంచి బాణాలవర్షం కురియసాగింది. వారు ఉక్కిరిబిక్కిరయ్యారు.

శత్రువెక్కడా కనపడదు. బాణాలు మాత్రం మిత్తవలావచ్చి ప్రాణాలు హరించుకపోతున్నాయి. నిమిషంలో కథ ముగిసిపోయింది. నారాయణ ఒక్కడే మిగిలాడు. ఒక్కసారి నలుదిక్కులా పరికించి అతడు పరుగు లంకించుకొన్నాడు.

అతని చర్యలన్నీ కనిపెడుతున్న శత్రువులు పాట్లులు చెక్కలయ్యేట్టు సవ్వారు. నారాయణకు కోపంవచ్చి గుడ్డిగా ఒకబాణం అడవిలోకి వదిలాడు. అదృష్టవశాత్తు అది ఎవరికో తగిలి, ఒకకేక వినవచ్చింది.

వెంటనే బాణాలవర్షం కురియసాగింది. పారిపోతున్న నారాయణ ప్రాణం దక్కించుకోవాలని చూశాడు. తప్పించుకొంటాడో లేదో అని విజయవర్మా, కరుణాకరుడూ రెప్పవచ్చుకుండా చూస్తున్నారు.

ఇంతలో ఒక బాణంవచ్చి గుండెలో గుచ్చుకొని నారాయణ పడిపోయాడు. విజయవర్మ అతనివద్దకు పరుగెత్తాడు. కాని

'అభయవర్మ కొడుకుని చంపడద్దని చండి దాసు ఆజ్ఞ' అని ఎవరో వెనిన కేక విజయ వర్మ ప్రాణాలను రక్షించింది.

అతనూ కరుణాకరుడూ పరుగెత్తారు. సద్దు మణిగినదాకా ఎక్కడా ఆగలేదు. తెరిగి బయలుదేరుదా మనుకొనేటంతలో పారిపోతూవున్న గుంపులు కనుపించినై. దినినిబట్టి యుద్ధంలో కోసల్పారు వెడి పోయినట్టు గ్రహించాడు విజయవర్మ. మరి భీమవర్మ ఏమైనట్టు?

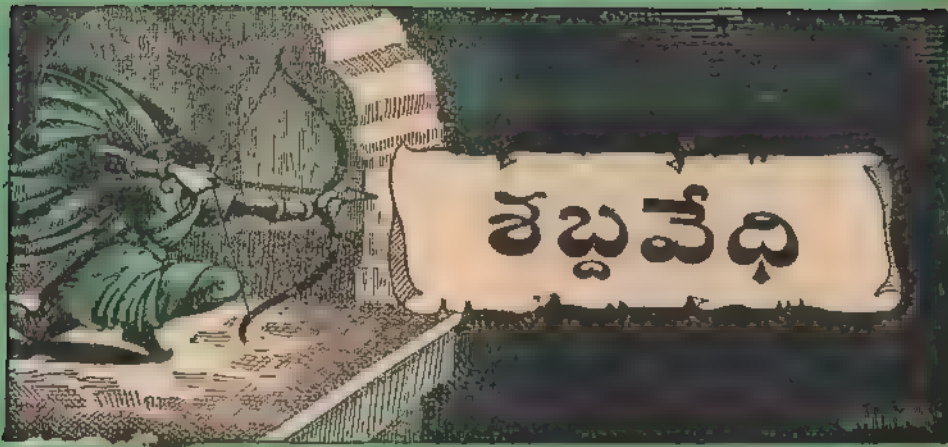
ఇంతలో వారికి 'డబుకుడబుకుక్కు' అనేశబ్దం వినిపించింది. ఉన్నకొద్దీ ఆ శబ్దం చగ్గరగా రాసాగింది. బుడబుక్కలవాడు వచ్చాడు. వానిని చూడగానే కరుణా కరుడు ఒక్క కేకతో స్పృహతప్పి పడి పోయాడు. విజయవర్మ గాబరాపడ్డాడు. అతనెవరో కాదు, భీమవర్మ. 'ఏం విజయా! మంచి స్నేహితుణ్ణి సంపాదించావే? అతని పేరన్నా తెలుసా నీకు' అన్నాడు బుడ

బుక్కలవేషంలో వున్న భీమవర్మ విజయం నితో. 'ఇతని పేరు కరుణాకరుడు గదండీ! మీరీవేషంలో ఉన్నారేమండీ!' అన్నాడు విజయవర్మ. ఇది విని భీమవర్మకు కోపం వచ్చింది. 'ఏం చేసేది, మన పక్షం ఓడి పోయింది. మనవాళ్లంతా ఏమయ్యారు? ఇతనెక్కడ కలిశాడు నీకు?' అన్నాడు.

'త్రోవరో కలిశాడు. నారాయణ వాళ్లు...' అని అంటుండగానే, 'ఏరి వాళ్లంతా?' అని అడిగాడు భీమవర్మ. విజయవర్మ భయపడుతూ, జరిగినదంతా చెప్పాడు. భీమవర్మ మండిపడి, 'ఐతే, నేను గిరికోట చేరుకుంటాను. నీవు నీ స్నేహితుణ్ణికూడా వెంటతీసుకొని రా' అని చెప్పి, విజయవర్మ చేత ఒట్టువేయించుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

వాగ్దానంప్రకారం విజయవర్మ కరుణా కరుణ్ణి వెంటబెట్టుకొని గిరికోటకు తీసుకెళ్లక తప్పలేదు. వారికోసం భీమవర్మ అక్కడ నిద్రంగా వేచివున్నాడు. —(ఇంకా వుంది)

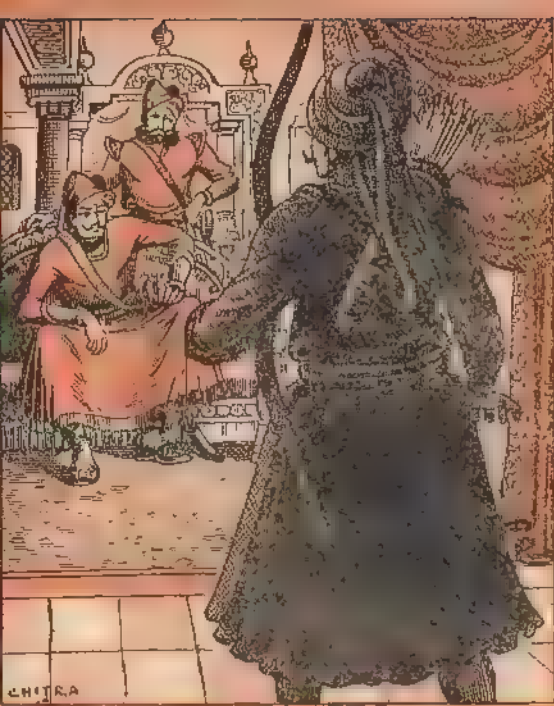
లెఖతో సహా భీమవర్మపద్ధకు వెళ్ళిన విజయవర్మ తిరిగివస్తూ, త్రోవలో పురుషరూపంలో పారిపోతున్న కరుణను కలుసుకొన్నాడు. యుద్ధంలో భీమవర్మ పక్షం ఓడిపోయింది. భీమవర్మ, మారు వేషంతో ప్రాణాలు దక్కించుకొని పారిపోయాడు. అక్కడ శత్రువులు పెచ్చరిల్లుతారు. భీమవర్మ అజ్ఞానకారం విజయవర్మ కరుణను గిరికోట చేరుస్తాడు. ఇక—

గిరికోట తిరిగివెళ్ళిన విజయవర్మకు అక్కడి జనమంతా చాలా నిస్పృహగా కనిపించారు. యుద్ధంలో ఓడిపోవటం, పైపెచ్చు శబ్దవేధి దుండగాలా! కోటలో ప్రవేశించిన కరుణాకరుడు మరి కనబడలేదు. తన తండ్రి చావునుగురించి అతను అన్న మాటలు విజయవర్మ మనసులో మెదులుతూనే ఉన్నాయి. ఏమీ తోచక అతను రాంసింగును అడిగాడు. రాంసింగు ఒక్క క్షణం అతనివంక తివ్రంగా చూచి—'నాకీ విషయాలు తెలియవు. నీవూ ఇలాంటి విషయాలు పట్టించుకొనకపోవటమే మంచిది.

కాదంటావా సోమశర్మగారిని అడుగు' అన్నాడు. మారుమాటాడకుండా విజయవర్మ వెళ్ళిపోయాడు.

భీమవర్మ తన సైనికులకు ధైర్యంచెప్పి బిసల్వారు సామంతులలో ఒకడైన దేవదుర్గాధిపతికి ఒకలెఖ పంపించాడు. అతడి విధంగా చంగుమార్చటం ఎవరికి అశ్చర్యం కలవలేదు. అతని కిది అలవాటే.

విజయవర్మ తిన్నగా సోమశర్మగారి పద్ధకు వెళ్ళి రాంసింగును అడిగిన ప్రశ్న మళ్ళీ అడిగాడు. సోమశర్మ 'ఇదిషరకొక సారి చెప్పలేదా' అనేసి వెళ్ళిపోయాడు.

విజయవర్మకు తృప్తి కలిగలేదు. 'ఈ విషయం ఇంకెవ్వరిని అడుగుదామా' అనుకొనిటంతలో భీమవర్మగారు పిలుస్తున్నారని చెప్పాడు ఒక సేవకుడు.

విజయవర్మ వెళ్ళాటప్పటికి భీమవర్మ తన గదిలో కోపంగా వచారుచేస్తున్నాడు. పక్కన సోమశర్మ తప్ప మరెవ్వరూ లేరు. వెంటనే విజయవర్మ తనకు పిలుపు ఎందుకు పచ్చిందో గ్రహించగలిగాడు. 'నన్ను పిలిచారా?' అన్నాడు మెల్లగా.

"దాను, కనపడ్డవారి నందరినీ నీవు యేదో ప్రశ్నలు వెస్తున్నావటగదా? నిన్ను పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసినందుకు ఇదేనా ప్రతి

ఫలం? నీకేం లోటు చేశాను? కన్నకొడుకు కంటే ఎక్కువగా చూసుకొంటున్నానే!" అని కన్నుమంటూ లేచాడు భీమవర్మ.

"ఇవన్నీ మర్చిపోయేటంత కృతఘ్నుణ్ణి కాను నేను. కాని నా తండ్రిచావుగురించి రకరకాల గాలికబురులు వినవస్తున్నయ్. సత్యమేమిటో తెలుసుకొనేవరకు నాకు స్తిమితం చిక్కదు" అని విజయవర్మ గట్టిగా సమాధాన మిచ్చాడు.

'అయితే విను: భగవంతుని సాక్షిగా జేబుతున్నాను. మీ తండ్రిచావుతో నాకెట్టి ప్రమేయం లేదు. నా మాట చచ్చకముంటే అనుమానం రద్దుచేసుకో. లేదా, కొటబయట అరణ్యంలో నా శత్రువులెంతమందో ఉన్నారు. నీవుకూడా వారిలో కలిసిపో' అని భీమవర్మ ఒట్టువేసుకునేసరికి విజయవర్మకు పూర్తిగా సంతృప్తి కలిగింది. అతను సంతోషంగా సోమశర్మవైపు తిరిగాడు.

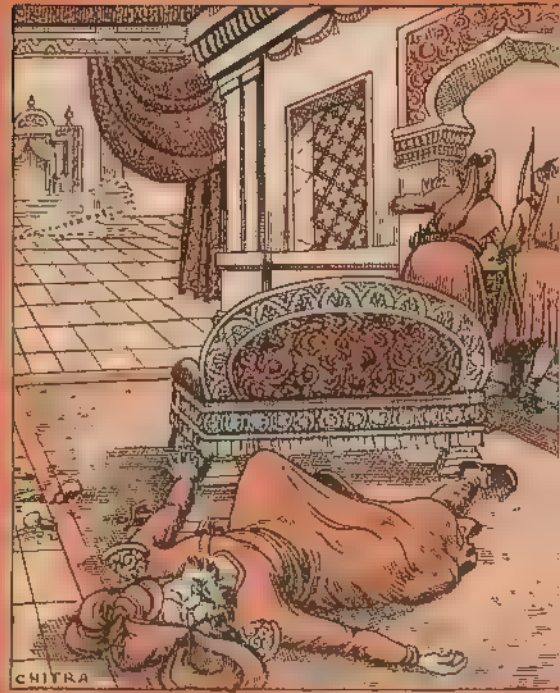
కాని, సోమశర్మముఖం చూచి అతనికి అంతులేని ఆశ్చర్యం కలిగింది. అతని ముఖంమీద కత్తివాటుకు నెత్తురుచుక్కలేదు. భయంతో నిలుస్తూ వణికిపోతున్నాడు. విజయవర్మ మళ్ళీ అనుమానంతో 'సోమశర్మగారుకూడా ఒట్టువేసుకుంటే!' అన్నాడు.

“ ఎందుకు వేసుకోడు ? నేరం చెయ్యని వాడికేం భయం ? వేసుకోవయ్యా ఒట్టు ! ” అన్నాడు భీమవర్మ. కాని సోమశర్మ నోటివెంట మాట రాలేదు. భీమతో అతడు భీమవర్మవైపే చూస్తున్నాడు.

ఇంతలో ఆ గదికిటికిలోంచి ఒక బాబుం దివ్యమంటూ వచ్చి, ఆ ముగ్గురి కెదురుగా వున్న గోడలో గ్రుచ్చుకొని జపజపలాడింది. అది శబ్దవేధిబానిమని ఆ ముగ్గురూ చూడ గానే తెలుసుకున్నారు. సోమశర్మ ఒక పిచ్చికేకవేసి వెనక్కు పడిపోయాడు. భీమ వర్మ, విజయవర్మలు పరుగెత్తుకొని కిటికి వద్దకువెళ్లి తొంగిచూశారు. కాని ఏవిధమైన అలబడి కనుపించలేదు. దూరంగా చెట్లమీద పక్షులు ప్రశాంతంగా ఎగురు తున్నవి.

భవనద్వారంపద్ద యథావిధిగా కావలా కాస్తూనే ఉన్నారు. ‘సరే, విజయా! ఇక నీవు విళ్ళు. సోమశర్మ ఒట్టువేసుకోక ఎక్కడకు పోతాడో చూస్తాను. నీవు కొంచెం కనిపిస్తే ఉండు, ఎందుకైనా మంచిది ’ అని భీమ వర్మ విజయుణ్ణి పంపివేశాడు.

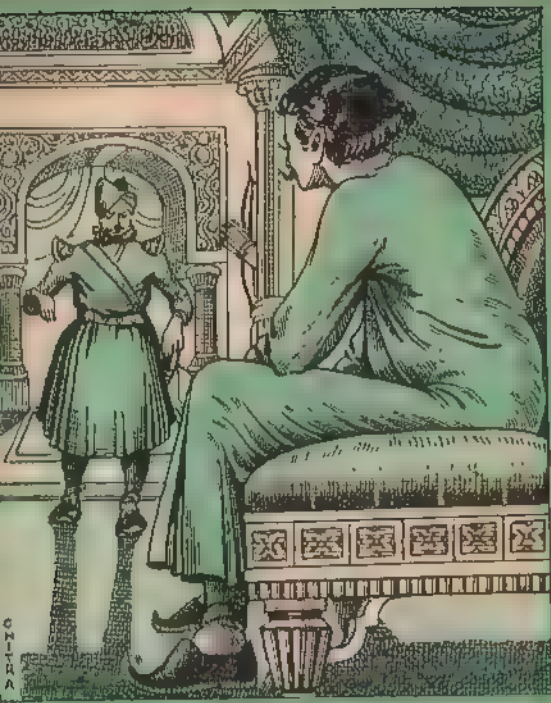
అప్పుడే తేరుకొంటున్న సోమశర్మ వైపు తిరిగాడు. ‘నీమూలాన అతనికి మళ్ళీ అనుమానంవేసింది. ఈరాత్రికి నీవు

కూడా ఒట్టుపెట్టుకొంటే అతని ప్రాణాలు రక్షించినవాడివేతావు. లేదా, అతడుకూడా తన తండ్రితో పాటు పట్టపలసేవస్తుంది. ఇదిగో, వెంటనే అతన్న పడమటి గదిలోకి మార్చు’.

‘పడమటిగదిలోకా?’ అన్నాడు సోమ శర్మ బొంగురుగొంతుకతో.

“జేను, అతని చావుబ్రతుకులు నీ చేతుల్లో వున్నాయి. ఒట్టుపెట్టుకొని యేదో విధంగా మైదుపుచ్చావా, అతను బ్రతికి పోతాడు. లేదా, తండ్రితోపాటు కొడుకును చంపిన పాపంకూడా నీ తలకు చుట్టు కుంటుంది. ఏమంటావు?” అన్నాడు భీమ వర్మ. క్షణమాత్రం ఉండి సోమశర్మ

అప్పుడు విజయవర్మ 'సరే. మరి ప్రమేయ మెవరికుందో మీకు తెలుసా?' అని అడిగాడు. సోమశర్మ తొట్రుపడి 'లేదు, లేదు. నాకేమీ తెలియదు' అంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

నిద్రోషుని ఒట్టుపెట్టుకొన్న సోమశర్మ ఇలా తత్తరబోయి హఠాత్తుగా వెళ్ళిపోవటం విజయవర్మకు అశ్చర్యం కలిగించింది. నలువైపులా కలియజూచాడు. ఎదురుగా వున్న గది కిటకలు కదిలిస్తోన్నవిచించింది. ఎవరిదో ఒక కన్ను క్షణమాత్రం తళుక్కుమని తెరిగిపోయింది.

'లేదండీ. అతని ప్రాణాలు రక్షించటానికి టొంకనైనాబెంకుతాను' అన్నాడు. 'ప్రక్క గదిలోనే ఉంటా. అతని అనుచు మూసల నిర్మూలం చెయ్యి' అని వీమవర్మ వెళ్ళిపోయాడు.

మరిగొంత సేపటికి విజయవర్మ ఆ గదిలో ప్రవేశించాడు. పాపం సోమశర్మ ముఖం పాలిపోయివుంది. తలెత్తిచూసి విజయవర్మ చేయిపట్టుకొని 'నేనుకూడా ఒట్టు పెట్టుకొంటే నీకు సంతృప్తి కలుగుతుందిగా? భగవంతుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను. నీ తండ్రిచావుతో నాకెట్టి ప్రమేయం లేదు' అని నిష్కర్షగా చెప్పాడు.

బరిగిన సంభాషణ అంతా ఎవరో పొంచి విన్నారన్నసంగతి విజయవర్మకు రూఢి అయింది. ఇంతలా ఒక మాయనాటకమన్న సంగతి తెలిసిపోయింది. 'నేను సాలీని వలలో చిక్కుకొన్నాను' అనుకొన్నాడు. వెంటనే కరుణాకరుడు స్ఫురణకు వచ్చాడు. 'పాపం, నామూలాన అతడు కూడా పలలో చిక్కుకొన్నాడే' అని విచారించాడు.

విజయవర్మ గదిలోనించి బయటకు రాగానే ఒక దూత వచ్చి అతని ఉనికి మరో క్రొత్తగదిలోకి మార్చబడింది అని చెప్పాడు. 'ఎందువల్ల? ఏగది?' అని అడిగాడు

చందమామ

విజయవర్మ. 'పడమటిగదిలోకి' అనిబదులు చెప్పాడు దూత. 'ఎలాంటి గది? బాగుంటుందా?' అన్నాడు విజయవర్మ. 'గదికేం, భేషుగ్గానే వుంటుంది, చెయ్యాలన్నయ్యన్న మాటకాని' అన్నాడు దూత. శంకాకుల చిత్తంతో విజయవర్మ తన క్రొత్త నివాసం వైపు తరలాడు.

ఆ గదిఎత్తు తక్కువగా, వికాలంగా, చీకటిగా ఉంది. దానిలో పందిరిమంచం మహారాజులు పడుకొని నిద్రించేదానిలాగా ఉంది, ఒకప్పడు ఎవరో గొప్పవారున్న గది. ఇది అంతా చూడగా విజయవర్మ అనుమానం ఇంకా ఎక్కువయింది. అతడు గోడలు, అలమారులు అన్నీ తట్టి, పరీక్షించి చూచాడు. 'కాని ఎక్కడా విశేషమేమీ గోచరించలేదు. అయితే గుప్తవార్తలం ఎక్కడ? ఎక్కడో ఒకచోట ఉండితీరాలే?

రానురాను అనుమానాలింకా ఎక్కువయాయి. ఇటుపంటిచోట కన్నుమూయడం ప్రమాదమనుకున్నాడు.

ఇంతలో అతనికి గదితలుపులెవరో గోకుతున్నట్టు వినిపించింది, దగ్గరకు వెళ్ళి చెవి ఒగ్గి విన్నాడు. ఎవరో మెల్లగా తలుపు తీయమంటున్నారు. కంతం గుర్తుపట్టి విజయవర్మ వెంటనే తలుపుతీశాడు. ఒక

చేతిలో చురకత్తి పట్టుకొని కరుణాకరుడు లోపల ప్రవేశించాడు. 'ఏం' జరిగింది? కోటలో ప్రవేశించాక మళ్ళీ కనిపించలేదెం?' అని అత్రంగా ప్రశ్నలుచేశాడు విజయవర్మ.

"ఏంజరిగితేనేం, మనం మళ్ళీ ఇక్కడ కలుసుకున్నాం. నీవుమట్టుకు త్వరగా పారిపో. తెల్లవారితే ప్రాణాలు దక్కవు. వాళ్లు గుసగుసలాడుకోవటం నేను చెప్పలార విన్నాను" అన్నాడు కరుణాకరుడు. తరువాత వారిద్దరూ కలసి గుప్తవార్తలం కోసం మళ్ళీ వెతకటం ప్రారంభించారు. ఇంతలో గదిబయట అడుగుల చప్పుడు వినిపించింది.

'కరుణ ఎవరబ్బా! కరుణాకరా!
పొరపాటున నిన్ను అడవిల్ల పనుకోవటం
లేదుగదా వాళ్ళందరూ!' అన్నాడు
విజయవర్మ.

"మొదటనే ముప్పవచ్చిందిప్పుడు.
నన్ను పట్టుకున్నదాకా ఊరుకోరు వాళ్ళు.
తలుపు తెరచి నన్ను పొనివ్వు విజయా!
వాళ్ళు నన్ను పట్టుకొని సంబరపడుతుంటే
నీవు తప్పించుకు పోవచ్చు" అని సలహా
చెప్పాడు కరుణాకరుడు.

అప్పుడు అర్థమయింది విజయవర్మకు.
పరిస్థితి అంతా.

"నీవు కరుణాకరుడివి కాదు. నీవే
కరుణాపు" అని అరిచాడు. కరుణ మారు
మాటాడకుండా నిలుచుంది.

'కరుణా! మించిపోయిందిలేదు. బ్రతికి
బాగుంటే మనెద్దరికీ ఎడబాటు ఉండదు.
చాచీ తప్పకపోతే ఇద్దరం ఒకేసారి చచ్చాం'
అన్నాడు విజయుడు.

కాని అంతలో అతని మాటలు కాదన
కొనితే అన్నట్టుగా బయట అడుగుల
నందడి వినిపించింది. అంతేకాదు, ఎవరో
బలంగా తలుపు గ్రుద్దిన ధ్వని అయింది.
పైగా మరునిముసంలోనే భీమవర్మ కంఠం
వినిపించింది. 'తలుపు తెరుపు విజయా!

దీపం ఆర్పేసి వారిద్దరూ చీకటిలో
దాక్కినినాచున్నారు. గదికొకమూల వారు
గోడ అనుకోన్నచోట చెక్కిల తొలగి కొంచెం
వెలుతురు లోనికి చొరబడింది. విజయుడూ
కరుణాకరుడూ ఊపిరి బిగపట్టుకుని యిది
చూస్తూనేవున్నారు.

ఇంతలో భవనం వెలుపల కేకలూ,
అరుపులూ వినిపించాయి. తక్షణమే గుప్త
ద్వారం మీసాసుకుంది. 'హంతకుడు' ఇది
అదను కాదని వెళ్లిపోయాడు.

బయట అరుపు లిప్పుడు స్పష్టంగా విన
పస్తున్నాయి. 'కరుణ ఏది? వెతకండి!
వెదకండి!' అంటున్నారెవరో!

లోపల ఎవరున్నదీ మాకు తెలుసు. వెరి
వేషాలు వేయకు' అన్నాడాయన. వెంటనే
విజయవర్యా, కరుణాకరుడూ గుప్తద్వారం
తేసి పరుగులెత్తారు. వారు బయటపడేసరికి
భీమవర్మ భటుల తాపులకు గదితలుపులు
బ్రద్దలయినై.

గుప్తద్వారానికి ఆపల ఇరుకుగా, చీక
టిగా ఉన్న ఒక త్రోవ వెంటనే వెళ్ళగా వారిక
రహస్య కక్ష్యాన్ని చేరుకొన్నారు. మరి
ముందు త్రోవ లెక, అక్కడే ఆగిపోయారు.

ఆ ప్రమాదనమయంలో కరుణ విజయ
వర్మకు తన కథంతా చెప్పింది. తానెక
జమీందారు కూతురుననీ, అనాథురాలు
కావడంవల్ల చిన్నప్పటినుంచి చంద్ర
దుర్గాధిపతియింట పెరిగాననీ, ప్రహరుద్ది
గల భీమవర్మ తనను బలిమినిపట్ట
తెప్పించి పురుషవెషం ధరించజేశాడనీ
కూడా చెప్పింది.

ఆ కథఅంతా వినగానే విజయవర్మకు
చాలా జాలివేసింది. 'బొందిలో ప్రాణం
వుండగా, ఇక నిన్ను వీడను' అని ప్రతిస
చేశాడు.

అంతలో మళ్ళీ అడుగుల సందడి
వినిపించింది. తిరిగిచూస్తే రాంసింగు.
'అహ! ఉన్నారు ఇక్కడే. ఇంకేం, అను

కొన్నంతవని ఒరిగింది' అన్నాడు
అతను. విజయవర్మ నెక్కుబంగా చురకత్తి
ఎత్తాడు.

'అగపయ్యా! పెద్దమనిషి! పారిపోవ
డానికి త్రోవ కనుబడలేదా? నీ చూపిస్తాను!
అన్నాడు రాంసింగు. విజయవర్మకు
అప్పుడు అర్థమయింది రాంసింగు తమ
మిత్రుడేననీ; రాంసింగు వారికి ఇంతకు
ముందే భీమవర్మదూత పోయిన రహస్య
ద్వారం చూపించాడు. గోడనున్న రాతి
పలక తొలగించగా త్రోవ ఏర్పడింది.
వెంటనే పారిపోవడాని వారికి సలహాచెప్పి
రాంసింగు అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

విజయవర్మా, కరుణా ఆత్రేపనే వెళ్ళి కోటగోడను చేరుకొన్నారు. అక్కడ భీమ వర్మదూత దిగిపొయిన కిటకీ పూడి. దాని చువ్వల కింకా త్రాడు వెలాడుతూనేవుంది. పరవా లేదని అనుకొన్నాడు విజయవర్మ. ఇంతలో వెనుక నుంచి కేకలు విన వచ్చాయి.

'రా, కరుణా! అలిసిస్తే లాభం లే' దన్నాడు విజయవర్మ. కాని కరుణ కిటకీ లోంచి ఆ గాఢంలోకి తొంగిచూచి గజగజ పలుకిపోయింది. భీమవర్మ భటులు రానే వచ్చారు. ఏమయితే అయిందని విజయ వర్మ కరుణను పదిలెసి త్రాడు పట్టుకొని చూడెగాడు. పైనుంచి బాగాలపర్చం కురిసింది. కాని విజయవర్మ లెక్కచేసుకుండా అగడ్త ఈది అవతలకు చేరాడు. పొదల మాటున ఇక భయం లేకపోయింది.

కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత త్రోవలో అతనికి, శబ్దవేధి బాణానికి అఘాతమైన

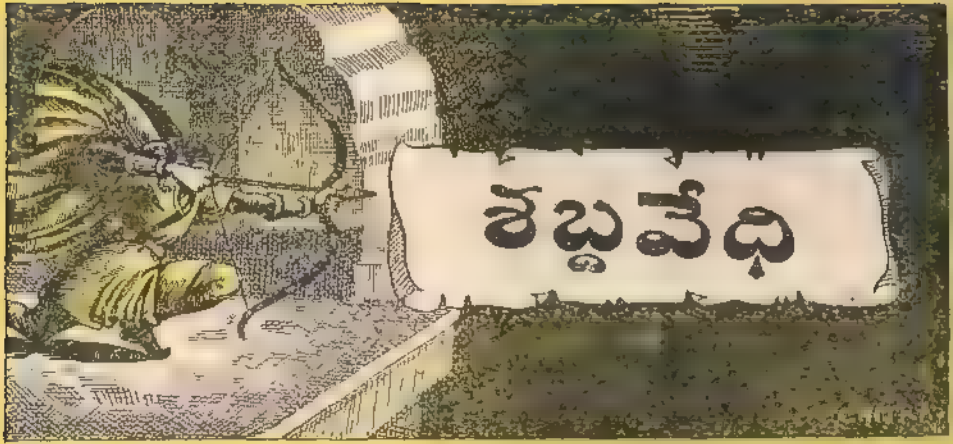
భీమవర్మ దూతశపం కనుపించింది. తడిమిచూడగా ద్రోహభీమవర్మవిపక్షంలో కలిసిపోతానని దేవదుర్గాధిపతికి వ్రాసిన జాబు కనబడ్డది. ఎందుకైనా మంచిదని ఆ జాబు తనవద్ద అట్టేపెట్టుకొన్నాడు విజయవర్మ.

కొంచెందూరం వెళ్ళగానే అతనికి శబ్దవేధి దళంవారు కనుపించారు. ఈసారి వారివెంట నాయకునివద్దకు వెళ్ళటానికి విజయవర్మ వెనుదియలేదు. శబ్దవేధి దళం చండిదాసు అతనిని హృదయపూర్వకంగా ఆహ్వానించాడు. 'కరుణను వెనుక వదిలి రావటం తెలివిగల పని' అని విజయవర్మ ఊరడించాడు.

'నీ సంగతిఅంతా తెలిసిపోయింది. ఇక చూసుకో' అంటూ విజయవర్మ భీమవర్మకు ఒక ఉత్తరం రాశాడు. ఆ ఉత్తరంచూచి చూడటంతోనే భీమవర్మ పళ్ళు పటపట కొరికాడు.

—(ఇంకా వుంది)

శబ్దవేది

[గిరికోట చేరుకొన్న విజయుడు అక్కడ తన తండ్రిచావునుగూర్చి ఆరా తీయాలని చూస్తాడు. కొనకు అతని ప్రాణాలకే ముప్పు వస్తుంది. దీనినిగూర్చి ముందే తెలుసుకొన్న కరుణ అతనిని హెచ్చరిస్తుంది. విజయవర్మ కరుణను అక్కడే వదిలి ఎలాగైతేనేం ప్రాణాలు దక్కించుకొని బయటపడుతాడు. తరువాత చదవండి—]

విజయుడు భీమ వర్మ చేతులలోనించి తప్పించుకొనికూడా, నాలుగు నెలలు గడిచి పోయాయి. ఈ మూడు నాలుగు నెలల లోను విజయలక్ష్మి బీసల్పారు, కోసల్పారు రాజ్యాలమధ్య నాలుగైదుసార్లు చేతులు మారింది. ఇప్పుడు కోసల్పారువారిదే పైచేయిగా వుంది.

అందువల్ల భీమవర్మగారికి పట్టపగ్గాలు లేకుండా ఉన్నాయి. ఆయన కోసల్పారు రాజ్యానికి చెందిన మరికొంతమంది సర్దారులతోసహా సర్మదా నడితీరాన వున్న దేవ పూరులో ముకాంచేసి వున్నాడు.

అదే దేవ పూర్ లో చిరిగిబయట నుండే ఒక పాడుబడిన సత్రంలో కూర్చుని పది పన్నెండుమంది ధనుర్ధారులు తమలోతాము ఏదో మాట్లాడుకొంటున్నారు. అర్ధరాత్రి అవుతున్నది.

ఇంతలో ఒక దూత పచ్చి వారందరి మధ్య కూర్చునివున్న ఒక యువకునితో 'విజయా, భీమవర్మ సలుగురి సైనికులతో ఇప్పుడే ఎక్కడికో బయలుదేరుతున్నాడు,' అని చెప్పాడు.

వెంటనే విజయవర్మ సలుగురైదుగురు అనుచరులతో అ దూతను వెంబడించాడు.

రావటం కనుపించింది. రెండు జట్టుల నాయకులూ పరిచయం చేసుకొన్న తరువాత ఏదో మాట్లాడుకొనసాగారు.

విజయుడు నిలుచున్నచోటికి వారు ఏమి మాట్లాడు కొంటున్నది సరిగ్గా వినిపించలేదుగాని, మధ్యమధ్య 'కరుణ అన్ని విధాలా తగిన పిల్ల' 'శబ్దవేధి... బహిరంగంగా ఏలులేదు.' అనే మాటలు వినిపించాయి. కొంతసేపటికి మాటలు ముగిసాయి. భీమవర్మ వెనుదిరిగి తన నివాసంవైపు సాగాడు. విజయవర్మ అతనిని వెంబడించాడు.

ఆ దూత వారిని సర్మదాతీరాన్నే తీసుకపోతున్నాడు. కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత వారికి తమముందు కాగడావెలుగులో సడుస్తున్న చిన్న జట్టు ఒకటి కనుపించింది.

అది భీమవర్మ జట్టు ఐవుంటుందని వారుహించారు. ఆ జట్టు కొంత దూరంపోయినదిఒడ్డున పాదాలు గుబురుగా వున్న ఒకచోట నిలబడిపోయింది. విజయవర్మ మొదలైనవారుకూడా కొంత దగ్గరకొచ్చి పొదలచాటున పొంచి ఏమి జరుగుతుందా అని చూడసాగారు. కొంతసేపటిలో పాదల ఆవలవైపునుంచి వారికి ఇంకొక జట్టు

భీమవర్మ జనచేసింది సర్మదాతీరాన వున్న ఒక పురాతన భవనంలో. భవనానికి మూడువైపుల ఎత్తయిన ప్రహరీగోడలు వున్నాయి. ఒకవైపున సర్మద, ప్రహరీగోడ కన్నా మిక్కిలిగా రక్షిస్తున్నది. ఈ భవనం విజయవర్మ ఇదివరకే గుర్తుపట్టుకొని ఉన్నాడు. కాని లోపలికిమాత్రం చొరబడటానికి వీలులేకపోయింది.

ఇంతకుముందు జరిగిన సంభాషణను బట్టి విజయుడు - కరుణ ఈ భవనంలోనే ఉన్నవనీ, ఏదో బలవంతపు పెళ్ళికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయని ఊహించాడు. అందువల్ల తరుణం మించకముందే అతడు

ఈ భవనంమీద దాడిచేసి కరుణను విడి
పించక తప్పదని నిశ్చయించుకున్నాడు.

అందువల్ల అతడు భీమవర్మ, అతని అను
చరులూ, లోనికి ప్రవేశించి సింహద్వారాలు
మూయించిన తరువాత చుట్టుపట్ల తిరిగి
తన దాడికి విళ్లు చూచుకోసాగాడు. ఇలా
చుట్టుపట్ల పరికించిచూచి, కాపలా చాలా
కట్టుదిట్టంగా ఉన్నందువల్ల గోడలుదాటడం
సాధ్యంకాదని, స ది వైపునుంచి దాడి
చేయటమే ఇంతకన్నా సులభమని అతడు
తేల్చుకొన్నాడు. తేల్చుకొని తన అను
చరులతో సత్రానికి మరలాడు.

కాని మరల కొద్దిదూరం వెళ్ళారో లేదో
ఎవరో వారిని అడ్డగించారు. వీరు తప్ప
కుండా భీమవర్మ అనుచరులై ననుకొన్నారు
విజయుడూ అతని అనుచరులూ. ఇంకేం,
కత్తులు దూస ఆ చీకటిలో అడ్డగించినవారి
మీద విరుచుకపడ్డారు. కాని ఇలా కొంత
సేపు పోరు జరిగినతరువాత నువెవరంటే
మీరెవరని పలుకరించుకొన్న తరువాతగాని
ఉభయులకూ తమ పొరపాటు తెలిసి
రాలేదు.

అప్పుడు తెలిసింది విజయునికి తను
పోరింది పూర్వం కరుణను పెంచి పెద్ద
దానినిగా చేసిన చంద్రదుర్గాధిపతితోనని.

ఇద్దరికీ భీమవర్మబద్ధ శత్రువే. రెండవరోజు
ప్రాద్దున్నే కలుసుకొని అన్ని విషయాల్నూ
మాట్లాడుకొందామని నిశ్చయించుకొని
ఇరువురూ ఎవరిత్రోవను వారు వెళ్ళి
పోయారు.

మచనటిరోజు ప్రాద్దున సర్పదాతీరాన
విజయుడు చంద్రదుర్గాధిపతిని కలుసు
కొన్నాడు. ఇద్దరికీ భీమవర్మ శత్రువుకావటం
మూలాన స్నేహం కలియటానికి అట్టేసేపు
పట్టలేదు. విజయునియందు చంద్రదుర్గాధి
పతికి మంచి అనురాగమూ విశ్వాసమూ
కలిగాయి. ఇద్దరూ కలిసి కరుణను రక్షించ
టానికి ఉపాయాలు ఆలోచించి చివరకు

పున్న పడవలన్నీ మనయ్యో' అన్నాడు పానయ్య.

రేవులో పడవలు చాలా ఉన్నాయి. వాటన్నిటిలో ఒక పడవమటుకు వీరికి బాగా ఉపకరించేలాగా వుంది. పానయ్య ఆ పడవను మనసులో గుర్తుపెట్టుకొని విజయునికి ఆ సంగతి చెప్పించాడు. చీకటి పడేటప్పటికి చంద్రుర్రాధిపతి తన అనుచరులు ఇరవైపాతికమందితో అక్కడికి వచ్చాడు. విజయుడుకూడా తన అనుచరులను ఇరవైపాతికమందిని సిద్ధంచేసుకొన్నాడు.

ఆ రాత్రే నదివైపునుంచి భీమవర్మనివాసం మీద దాడిచేయటానికి నిశ్చయించుకొన్నారు. కరుణను విజయుని కిచ్చి చేయటానికి తనకేమాత్రం అభ్యంతరం లేదని కూడా చంద్రుర్రాధిపతి వాగ్దానంచేశాడు.

విజయుని అనుచరులలో పడవల పానయ్య అనే నడివయసు గలవ్యక్తి ఒకడు ఉన్నాడు. ఈ పానయ్యకు ఓడలు, పడవలు నడవటంలో చాలా అనుభవం వుంది. విజయుడు బసకు తిరిగివచ్చి అతనితో, 'ఎం పానయ్యా! రాత్రికి ఎక్కడైనా సరే పెద్ద పడవ ఒకటి దొంగిలించాలి. కొంచెం పని వుంది' అన్నాడు. 'ఓ, అదెంతపని? రేవులో

ముందు ఒక ఐదారుగురు నిశ్శబ్దంగా ప్రాకి పడవ ఎక్కేశారు. ఎక్కి కాపలా కాస్తున్న ఇద్దరు మనుషుల్ని నోట్లో గుడ్డలు క్రుక్కి, కాళ్ళూ చేతులూ కట్టివేసి నిశ్శబ్దంగా ఒడ్డుకు చేర్చారు. వారిద్దరినీ ఎక్కడో దూరంగా తీసుకువెళ్ళి పడవేసి వచ్చారు. తరువాత అందరూ బిలబిల మంటూ పడవ ఎక్కేశారు. పానయ్య చుక్కాణి పట్టాడు. పడవ శరవేగంతో నది బలాన్ని చీల్చుకొంటూ ముందుకు సాగింది.

'మబ్బులుపడుతున్నాయి. లక్షణాలంత బాగా లేవు' అన్నాడు పానయ్య ఆకాశం వంక చూచి, 'ఔను, లక్షణాలు చూస్తే

తుపాను వచ్చేటట్టేవుంది. ముహూర్తం అంత మంచిది కాదేమో?' అన్నాడు చంద్ర దుర్గాధిపతికూడా. 'చూద్దాం. ఏది ఎలా జరుగుతుందో!' అన్నాడు విజయుడు. 'తుపానేమిటి, భూకంపం వచ్చినా ఈరాత్రి కరుణను విడిపించక తప్పదు' అనుకొంటున్నాడు అతను మనసులో.

కలుకలం చీకటి గాఢమవుతున్నది. పడవ భీమవర్మ నివాసం దరిదాపులకు చేరుకునేసరికి అంతటా కటికచీకటి కమ్ముకొన్నది. కన్ను పొదుచుకున్నా కానరావటంలేదు. గాలికూడా బొత్తుగా నద్దు మణిగింది. 'వచ్చేకాం' అన్నాడు విజయుడు. ఎప్పుడు పడవ ఒడ్డుకు చేరుతుందా, ఎప్పుడు క్రిందికి ఉరుకుదామా అని ఊగిసలాడుతున్నాడు అతను.

ఎలాగైతేనేం పడవ భవనం ప్రక్కనే ఒడ్డుకు చేరుకొన్నది. విజయుడు ముందు క్రిందికి దూకేశాడు. అతనివెనుకనే ఇంకా కొంతమందికూడా దూకారు. 'మిగిలిన వాళ్లంతా పడవలో ఉండండి. మేము ముందు పోయి స్థితిగతులు ఎలా ఉన్నాయో చూసివస్తాం' అన్నాడు విజయుడు. అలాగే నని చంద్రదుర్గాధిపతితోసహా మిగిలిన వాళ్లంతా పడవలోంచి క్రిందికి దిగలేదు.

మేఘాలు ఆకాశంలో కుప్పతిప్పలుగా ప్రోగుకాసాగాయి.. చుక్కలన్నీ మటుమాయమయ్యాయి. అకస్మాత్తుగా పెను గాలి విజృంభించింది. విజయవర్మ తన అనుచరులతో జాగ్రత్తగా అడుగడుక్కి అగుతూ ముందుకు సాగాడు. భవనం వెనుకవైపు గనుక కాపలావాళ్ళు ఎవరూ ఉండరని అతని ధైర్యం.

ఇంతలో అతని అనుచరులలో ఒకడు ఒక చిన్న బండకు కొట్టుకొన్నాడు. బండ అలాగే పల్లాన పడి దొరులుకొంటూ పోయింది. ఇంకేముంది, భవనం గోడమీది నుంచి ఒక బాణం రివ్వన వచ్చి అతని

అనుచరులలో ఒకనికి తగిలింది. 'వెనక్కు తగ్గండి!' అని విజయుడు అజ్ఞాపించే లోగానే పైనుంచి బాణాలవర్షం కురియ సాగింది. అతని అనుచరులు వెనుతిరిగి పరుగెత్తారు.

ఇంతలో వర్షం, గాలి ఒక్కమారే ప్రారంభమైనాయి. ఆ తుపాను హోరులో పారిపోతున్నవారి కేకలూ, వెంబడిస్తున్న వారి కేకలూ కలిసి మరింత కోలాహలం చెలరేగింది.

ఎలాగైతేనేం, విజయవర్మ, అతని వెంటనున్నవారూ పడవను సమీపించారు. కాని పడవ ఒడ్డునే లేదు. అప్పుడే పెను

గాలిమూలాన నదిలో రేగుతున్న తరంగాల వల్ల ఒడ్డుకు దూరంగా వెళ్ళిపోయింది. దానిని మళ్ళీ ఒడ్డుకు చేర్చటానికి పానయ్య వశం కావటంలేదు.

వెనుకనుంచి శత్రువులు తరుముకు వస్తున్నారు. ధారాపాతంగా వర్షం కురుస్తోంది. హోరుగాలివల్ల కాలు నిలవటానికి వీలులేకుండా ఉంది. మధ్యమధ్య మెరిసి పట్టడగలుగా చేస్తున్న మెరుపుల వెలుగులో శత్రువులకు గురి బాగా చిక్కుతున్నది. ఇక అలోచించటానికికూడా వ్యవధి లేదు. విజయవర్మ అతని అనుచరులూ నిర్భయంగా నదిలో దూకేసి పడవవైపు ఈదుకొనిపోసాగారు.

శత్రువులు ఒడ్డునవచ్చి నిలబడి ఈదుతున్నవారిమీదనే గాక, పడవలో ఉన్నవారి మీదకూడా బాణాలు కురిపించసాగారు. నదిలోనే బాణాలు తగిలినవారు అంత తేకుండా కొట్టుకుపోయారు. పడవ ఎక్కుతూ ఉండగా బాణాలు తగిలినవారు జారి ఏట్లోపడి కొట్టుకుపోయారు. పడవ మీద ఉన్నవారికికూడా కొంతమందికి గాయాలు తగిలాయి. వారికి బొత్తుగా రక్షణ లేకుండా ఉంది. వారుకూడా సాహసం వీడకుండా బాణాలు వదలసాగారు. కాని

రాళ్లచాటున పొదలమాటున దాక్కొవ
టానికి శత్రువులకు కావలసినంత ఆవ
కాశం ఉంది.

వారి దాడి ఈ విధంగా అగచాట్లపాలై
ఊరుకొంది. చివరకు ప్రాణాలు దక్కించు
కొని బయటపడితే చాలునని దేవునికి
మొక్కుకోసాగారు. తుపానుతావులకు
పడవ ఎందుటాకులా పూగుతున్నది. ఈ
క్షణమో మరుక్షణమో తల్లక్రిందులయ్యే
టట్టు ఉంది. పడవమీద హాహాకారం చెల
రేగింది.

'పడవ అవతలి ఒడ్డుకన్నా జేర్పు
పాసయ్యా!' అన్నాడు రొప్పతూ విజయ
వర్మ. కాని ఆ తుపానులో పడవను అవ
తలి ఒడ్డుకు చేర్చటమంటే మాటలా?

ఇంతలో ఒక బాణం వచ్చి చంద్ర
దుర్గాధిపతికి తగిలింది. గాయపడి క్రింద
పడిన అతనిని పెడగా మోసుకెళ్ళారు.
గాయం గట్టిగా తగిలింది. ప్రాణభయం
కూడా ఉన్నందువల్ల అతడు విజయుణ్ణి
పిలవసాగాడు. విజయుడు వెళ్ళి విచారంగా
అతనిప్రక్కన నిలబడ్డాడు.

'అబ్బాయీ! నీవు ఏ పక్షంవాడివి?
భీసల్పూరా? కోసల్పూరా?' అని అడిగాడు
అతను. 'భీమవర్మ కోసల్పూరువాడు.

అతడు నాకూ చండిదాసుకూ శత్రువు.
అందువల్ల మీరు మమ్మలనికూడా
భీసల్పూరువాళ్లనని అనుకోవచ్చు' అన్నాడు,
తాను ఏ పక్షానికి చెందినవాడోకూడా
తెలియని విజయుడు.

'అయితే విను: అసలు నేను ఈ నగరం
వచ్చింది కరుణకోసం కాదు. కరుణ
ఇక్కడ ఉన్నదనికూడా నాకు తెలియదు.
నే నిక్కడకు వచ్చింది శత్రువుల బలా
బలాలు కనుక్కొనటానికి. ఆ పని కొంత
వరకు నెరవేరింది. కాని నేను అసలు
బ్రతుకుతానా, లేదా? అనే అనుమానం
కలుగుతున్నది. నేను నీకోక ప్యక్తిపేరు

చెబుతాను. నేనే చనిపోయినవకంటే నీవు ఆ వ్యక్తివద్దకు వెళ్ళి ఇక్కడి స్థితిగతులన్నీ చెప్పాలి. అతడు నిన్ను బీసల్ పురాధీశ్వరునికికూడా పరిచయంచేస్తాడు. ఏమోనీ అదృష్టమెలా వుంటే ఎవరు చెప్పగలరు' అన్నాడు చంద్రదుర్గాధిపతి.

'మరి కరుణసంగతి ఏమిటి?' అన్నాడు విజయుడు. 'ఆ విషయం ఇక నేనేమీ చేయలేను. ఇక నీవు ప్రయత్నించుకోవలసిందే. ఇవ్వాళ నాచేతనైనది చేశాను' అన్నాడు చంద్రదుర్గాధిపతి. 'కాని మీరేమి నిరాశ చెందనక్కరలేదు. మనం శత్రువుల బానిసల బారిని దాట వచ్చేశాం. కొంచెం సేపటిలో ఒడ్డుకు చేరుకుంటాం. మీ గాయంకూడా మానిపోతుంది' అన్నాడు విజయుడు.

'ఏదీ ఎలాగైనా నా చింత తిరిపోయింది' అన్నాడు చంద్రదుర్గాధిపతి.

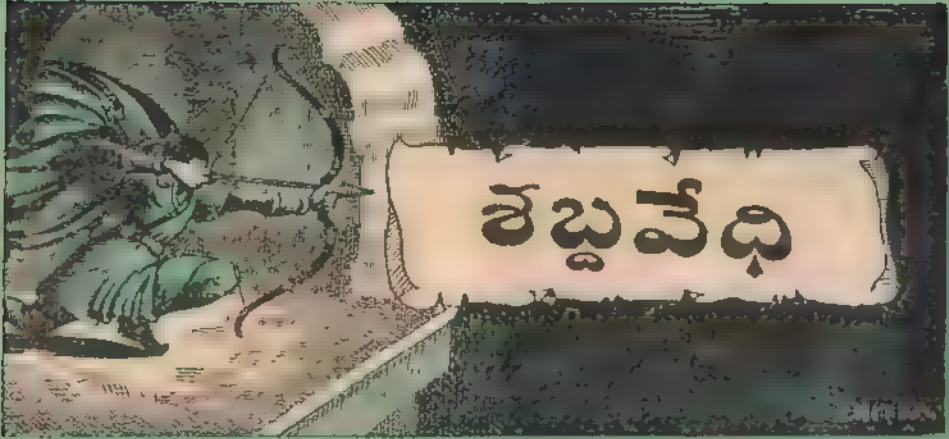
నిజంగా మరికొంత సేపటిలో వారు ఒడ్డుకు చేరుకొన్నారు. అప్పుడే తూరుపు కొంచెం తెలతెలవారుతున్నది. విజయవర్మా ఆతని అనుచరులూ పడవను రేవులో కట్టి వేసి భిన్నహృదయాలతో ఒడ్డుకు దిగారు. చంద్రదుర్గాధిపతి అనుచరులు గాయపడిన తమ యజమానిని మోసుకుంటూ బనకు తరలిపోయారు.

ఆ రాత్రి కరుణను విడిపించటానికి వారు చేసిన ప్రయత్నం ఈ విధంగా విపక్వరంగా పరిణమించింది.

అయితే ఈ ప్రయత్నంవల్ల విజయుడికి చంద్రదుర్గాధిపతి స్నేహంమటుకు లభించింది. 'ఇకముందు కరుణను విడిపించటానికి నాకెవ్వరి సహాయమూ అక్కరలేదు. స్వశక్తిమీదనే ఆధారపడతాను' అనుకొన్నాడు విజయుడు వజ్రసంకల్పంతో.

—(ఇంకా ఉంది)

[భీమవర్మ మకాం చేపూర్లో. కరుణను ఒకవంటగా మరచిపో యిచ్చి వివాహం చేసేటందుకు నిర్ణయించాడు. ఈ రహస్యం విన్న పెజయవర్మ, చంద్రుడుగొప్పతిల కలిసి భీమవర్మ నవనీచే భవనంమీద దాడిచేశాడు. దాడి విఫలమయింది. చంద్రుడుగొప్పతి గాయపడ్డాడు. విజయవర్మ తిరిగి తన నివాసం చేరాడు.—ఇక చదవండి]

విజయవర్మ తన అనుచరులందరినీ ఆ పాడుపడిన సత్రంలో సమావేశపరిచాడు. భీమవర్మ బారిసుండి కరుణను రక్షించే టందుకు మార్గాంతరాలు ఆలోచించ సాగారు. భీమవర్మ కరుణను ఎవరికో ఇచ్చి రహస్యంగా వివాహం జరపబోతున్నాడనే విషయం ఆ కిందటిరాత్రి తాము చాటుగా విన్న సంభాషణనుబట్టి తెలిసి పోయింది. అయితే, ఈ బలవంతపు పెళ్లికి ఆంగీకరిస్తున్న ఆ వరుడెవరు?

"వాడెవరో తెలుసుకోవాలంటే యీ సత్రంలో కూర్చుని కబుర్లాడితే లాభంలేదు.

సరాసరి భీమవర్మ భవనంలోకి జోరబడాలి. అప్పుడుగాని తెలియదు" అన్నాడు వడవల పానయ్య.

"భై, భై! పానయ్యా, నువ్వు బుద్ధికి బృహస్పతివోయ్!" అన్నారు అంతా.

"బాగానే వుంది ఆలోచన. కాని, పిల్లికి గంట కట్టేవరు?" అన్నాడు విజయవర్మ.

"ఇంకెవరు? మనిద్దరమే. తెలిసేందా? బయలుదేరు!" అంటూ లేచి నిలబడ్డాడు పానయ్య.

విజయవర్మ తన అనుచరులకు 'జాగ్రత్తగా మనులుకోండి' అని హెచ్చరిక

చేసి పానయ్యతో కలిసి బయలుదేరాడు. పానయ్య సర్దాసరి అరణ్యంలోకే దారితికాదు. కొంతదూరం కాలిబాటల వెంట సాగినతరువాత, పానయ్య ఆ బాట తప్పించి విజయవర్మను ఒకానొక గుబురు చెట్లమధ్యకు తీసుకుపోయాడు.

పట్టపగలే గాఢాంధకారమయంగా వున్న ఆ చెట్లమధ్యలో, పానయ్య తన నివాసాన్ని విజయుడికి ఎరుకపరిచాడు. అల్లిబిల్లిగా అల్లుకొన్న ఆడపిత్తగల మధ్యన కొన్ని ఎండుకొమ్మలు పరిచి, వాటిమీద చింకి చాపలతో ఒక చిన్న గదిలాగా తయారు చేశాడు అతను.

"ఇదే నా గృహం. బాగా వుందా!" అని అడిగాడు విజయవర్మను.

"నేను నీ గృహాన్ని చూసేటందుకు రాలేదు. కరుణను విడిపించడం ఎలాగో ముందు ఆలోచించాలి. నువ్వు చెపుతానన్న ఆ ఉపాయం ఏమిటి?" అని గద్దించాడు విజయవర్మ, కోపంగా.

పానయ్య నవ్వుతూ, అక్కడవున్న చింకిచాపల కిందనుండి కొన్ని పాతగుడ్డలు బయటకి లాగాడు. అనుమానంగా చూస్తున్న విజయుడికి వాటిని చూపుతూ—

"మనం భీమవర్మ భవనంలో జొరబడాలంటే మారువేషాలతో వెళ్ళాల్సిందే. అన్నిటికన్నా తేలికగా అమరేది సన్యాసి వేషం. పైగా, కాపలనున చిటుకల్లా జొరబడేందుకు ఆ వేషం అవకాశమిస్తుంది" అన్నాడు పానయ్య.

ఈ వుపాయం విజయవర్మకు బాగానే నచ్చింది. పానయ్య తన వేషం నిమిషాల మీద మార్చుకున్నాడు. కాషాయవస్త్రాలూ, మెడలో రుద్రాక్షమాలా, చేత కమండలం—చూడగా హిమాలయాలనుంచి అవ్వడే దిగివస్తున్న యతీశ్వరునిలాగా తయారయ్యాడు. విజయవర్మకుకూడా ఇదేవేషం బాగా అమరింది. సన్యాసివేషాల్లో ఆంపక్షగణ

అమరిపోయిన వాళ్ళిద్దరూ ఒకళ్ళకేసి ఒకళ్ళు
మాచుకొని నవ్వుకున్నారు.

"జైసీతారాం!" అన్నాడు పానయ్య.

"జైసీతారాం!" అన్నాడు విజయవర్మ.

"ఎందుకైనా మంచిది—ఈ 'జైసీతా
రాం' తోపాటు ఇంకా ఒకటిరెండు వాక్యాలు
కూడా గుర్తుపెట్టుకో. 'అలగ్ నిరంజన్'
'సర్వం కల్మషం బ్రహ్మం'—" అన్నాడు
పానయ్య.

పడవల పానయ్య అమాయకత్వానికి
విజయవర్మ నవ్వుకున్నాడు. వచ్చిరాని
మాటలను నోటికి అందినట్టుగా అనేయడమే
తప్ప వాటిలోని అర్థం, భావం, పావిత్ర్యం
పానయ్యకేమీ అవగాహన అయినట్టులేదు.

ముందు పానయ్య దారితీయగా, వెనకనే
విజయవర్మ బయలుదేరాడు. వారు సరా
సరి ఆ అడవి దాటి నర్మదానదీ తీరానికి
వచ్చారు. అక్కడ పడవలవాళ్ళ కోలాహలం
అపరిమితంగా ఉంది.

"రాత్రినా పడవని కాజేశారు. అది
పత్రాలేకుండా పోయింది. ఆ దుర్మార్గు
లెవరో తెలిస్తే నిలువునా ప్రాణాలు
తిసెద్దును" అన్నాడు ఒక పడవల ఆసామీ.

అతనిచుట్టూ చేరినవారిలో చాలామంది
ఇదేధోరణిలో ఉన్నారు. మా పడవ పోయిం

దంటే మా పడవ పోయింది అని చెబుతూ
వరుష వాక్యాలు వలుకుతున్నారు. ఇది
చూడగా, ఉన్నట్టే వుండి విజయవర్మకి
భయంకూడా వట్టుకున్నది: కొంపతీసి
వీళ్ళలోఎవరైనా తమను గుర్తు పడతా
రేమోనని.

"జై-సీతారాం!" అంటూ పానయ్య
ఆ గుంపును సమీపించాడు. "బిడ్డలారా!
ఏమిటి గోలఅంతా?" అన్నాడు.

ఈసన్నతో పడవలవాళ్ళంతా పానయ్యని,
విజయవర్మని చుట్టుముట్టారు. అసలే గుండె
బితుకుతోవున్న విజయుడికి, పొరపాటుపల్ల
పానయ్య రహస్యం కాస్తా బయటపడేస్తా

దేమా అని అనిపించింది. అయినా, యింత దాకా వచ్చింతరవాత తను చేయగలిగిందేముంది? చూస్తూ పూరుకున్నాడు.

"రాత్రి గాలివానలో మా పడవలను ఎవరోగాని కాజేశారు. అవి యిప్పుడు ఎక్కడ వున్నవో, ఆ చోరులెవరో కాస్తంత అంజనంవేసి చెప్పగలవా నాయనా? నీమేలు మరవం" అన్నారు పడవలవాళ్లు.

"యీపాటిదానికే అంజనా లేందు కయ్యా బిడలారా?" అన్నాడు పడవల పానయ్య. తరువాత చెయ్యెత్తి నర్మదా నదికి ఆవలనున్న దేవపూరుకేసి చూపుతూ "మీ పడవలన్నీ నర్మదానది గర్భంలో

వున్నాయి. వాటిని దొంగిలించిన చోరులు అదుగో, ఆ కనబడే భవనంలోనే వున్నారు. తెలిసిందా?" అన్నాడు.

ఈమాటలు పడవలవాళ్ళలో ఎక్కడ లేని రోషాన్ని పుట్టించినై. "పదండి! పదండి!! ఆ చోరుల్ని హతమార్చాలి. మన కడుపుకొట్టారు, దుర్మార్గులు! వాళ్ళను బతకనివ్వకూడదు!!" అంటూ ఎవరిచేతికి అందిన అయుధం వాళ్ళు తిసుకున్నారు.

ఇదంతా ఎంతో చోద్యంగా చూస్తున్నాడు విజయవర్మ. పడవలపానయ్య యుక్తికి, సందర్భకుద్ధికి అతడు లోలోపల అనందిస్తున్నా—వి పొరపాటుమాటవల్ల అసలు రహస్యం బయటపడుతుందేనని భయపడుతూనే ఉన్నాడు.

"బిడ్డల్లారా! తొందర పనికిరాదు" అని హెచ్చరించాడు పానయ్య. "మా ఇద్దరినీ నది అవతలబిడ్డుకు చేర్చండి. దేవపూరు లోని ఆ భవనంలో విడిది చేసివున్న సామంతుల గుట్టుమట్లన్నీ తెలుసుకువస్తాం. తరువాత మీ పగ తీర్చుకోవచ్చు" అన్నాడు.

"ఐతే బాబులూ! మీరు మళ్ళీ ఎప్పుడు తిరిగివస్తారు?" అని ఆత్రంతో అడిగారు పడవలవాళ్ళు.

"ఎప్పుడోనా! వెంటనే. అన్యాయాలకు పాల్పడిన మీవంటి అమాయకులకు న్యాయం కలగచేయటమే మా విధి. మమ్మల్ని ముందు నదిదాటించండి. మరొక్కమాట: ఆ భవనంలోనుంచి నది దాటివచ్చే భటులనెవరినైనాసరే, మేం తిరిగి వచ్చేవరకు ఇక్కడనే బంధించివుంచండి!" అంటూ ఆజ్ఞయిచ్చాడు పానయ్య.

ఈ మాటలకు పడవలవాళ్లంతా పరమానంద భరితులయ్యారు. 'మన పాలిట దేవతలల్లే వచ్చారు ఈ యతిస్వరులిద్దరూ' అనుకున్నారు. వెంటనే ఒక పడవమీద విజయవర్మనూ, పానయ్యనూ ఎక్కించి నది దాటించారు.

భవనంలో భీమవర్మ బస చేసివున్న ప్రాంతాన పడవ నిలుపుచేయించారు విజయవర్మ, పానయ్య. అక్కడ భవనమంతా కోలాహలంగా వుంది. వందలాది జనులు పొగయ్యారు. భవనంలోపలినుంచి మంగళవాద్యాలు వినబడుతున్నయే.

"ఏదో పెళ్ళికి ఏర్పాటులాగుంది. కరుణను బలవంతంగా యెవరికో కట్టిబెట్టబోతున్నా!" అన్నాడు విజయవర్మ.

ఈ మాటలెమీ వట్టించుకోకుండా పానయ్య 'జైసీతారాం' అనుకోంటూ జనంలో కలిసిపోయి, భవనంలోకి దారి తీశాడు. విజయవర్మ కూడా పానయ్య

లాగానే 'జైసీతారాం' అనుకొంటూ అతనిని వెంబడించాడు.

విజయవర్మ అనుమానం 'నిజమే అని తెలిపాయింది. భవనంలో అటూ యిటూ తిరుగుతున్న దాసదాసీజనాన్ని చూసినా, అక్కడ పోగై న బనం చెప్పుకునే మాటలు విన్నా—ఇది కరుణకు జరగబోయే బల వంతపెళ్లి అని తెలుస్తూనేవుంది. మరి వరుడెవరో ?

విజయవర్మను బొధిస్తూవున్న ఈ సంశయంకూడా ఇట్టే తెలిపాయింది. రంగు రంగుల పస్త్రాలు ధరించి, విలువగల ఆభరణాలతో వున్న ఇద్దరు ముగ్గురు వ్యక్తులు ఒక

వక్రగా చేరి కేరింతలు కొడుతున్నారు. 'జైసీతారాం' అంటూ పానయ్య వారిదగ్గరకు వెళ్ళి నిలబడ్డాడు.

"ఓహూ, యివరో సాధువులలాగా ఉన్నారే! మన ప్రశ్నలకు విళ్ళు జవాబు చెప్పగలరేమో చూతాం" అన్నాడు వాళ్లలో ఒకడు.

పానయ్య కమండలం పైకెత్తి "బిడల్లారా! ఏమిటోయ్ మీ సందేహం?" అని గంభీరంగా అడిగాడు. విజయవర్మ పక్కనే నిలబడి చూస్తున్నాడు.

"కబంధవర్మతో కరుణ వివాహం నక్రమంగా జరుగుతుందా?" అని ప్రశ్నించారు వాళ్ళు.

"అలాంటి సంశయం మీకేల కలిగింది?" అని అడిగాడు పానయ్య నోసలు పైకెత్తి, కళ్ళు పెద్దవిచేస్తూ.

"త్రికాలజ్ఞులైన మీకే ఆ కారణం తెలిసి ఉండవలసింది. అయినా మీది చండిదాసు ముతా కాదుగదా?" అన్నాడు ఒకడు.

ఆ మాటలతో విజయవర్మ గతుక్కుమన్నాడు. పానయ్య మాత్రం నిబ్బరంగా—

"బిడ్డా! నువ్వు మాట్లాడేది మాబోటి త్రికాలజ్ఞులకు తెలియండికాదు. ద్రోహి,

బందిపోటు దొంగలనాయకుడూ ఆయిన చండిదాసుతో మమ్మల్ని కలపడం మహా పరాధం. ఇందుకు నిన్ను శపించవలసింది. కాని ప్రథమతప్పగా క్షమిస్తున్నాము' అన్నాడు గుడ్డెరచేస్తూ.

పానయ్య ఇలా అనేసరికి ఆ ముగ్గురు వ్యక్తులూ హడిలిపోయారు. "క్షమించండి మహాత్ముల్లారా!" అంటూ వారు పానయ్య విజయవర్మల పాదాలమీద పడ్డారు.

"లేవండి, లేవండి పిచ్చివాళ్లల్లారా!! క్షమించాం" అన్నాడు పానయ్య. "హమాలయాలలో అరువదేండ్లు తపస్సుచేసింది, మీబోటో మూర్ఖుల పల్ల నిందలు మోసేటందుకు కాదు. పాండి, క్షమించాం. కరుణతో కబంధవర్మ వివాహం నిరాఘటంగా జరిగిపోతుంది" అని అంటూనే అక్కడి నుండి బయలుదేరాడు పానయ్య.

విజయవర్మకు విపరీతమైన కోపం వచ్చింది. కబంధవర్మనుగురించి లోగడనే అతడికి కొంత తెలుసు. 'యాభైయ్యా పడి నడుస్తున్న కబంధవర్మకూ, కరుణకూ వివాహమా? భీమవర్మ తలపెట్టిన ఈ దుండగాన్నుంచి కరుణను ఎలా అయినా కాపాడాలి' అనుకొన్నాడు విజయవర్మ. పానయ్య ఊరికే 'జైసితారాం' అంటూ

భవనమంతా కలయతిరుగుతున్నాడు. సన్యాసుల వేషంలో వున్న వారివరిసీ, ఏ రాజభటులూ అటకాయించలేదు. ఐహాక సుఖాలను అశించనివారిని చూస్తే ఎవరికీ అనుమానం ఉండదుకదా!

కాసేపు అలా తిరిగినతరువాత విజయవర్మ పానయ్యను పక్కకు పిలిచాడు. జనసమ్మర్థం లేని ఒక ఏకాంతస్థలంలో గద్దరూ కూర్చున్నారు. ముందు కర్తవ్యాన్ని గురించి చర్చ ప్రారంభించారు.

"ఈ పెళ్ళిని ఎలాఅయినా నిలుపు చేయాలి. వెంటనే మనం సత్రం చేరటం మంచిది. అక్కడనుండి కొంతమందిని

తీసుకు రావచ్చు" అన్నాడు విజయవర్మ.
"అదేమీ లాభంలేదు. ఇంకొక్క అర
గంటలో పెళ్ళివారంతా అడవిలోని గుడికి
తరలివస్తారు. గుడిలోనే వివాహం. మనం
మనుషులను పెంటబెట్టుకుని తిరిగివచ్చే
టంత వ్యవధి లేదు" అన్నాడు పాసయ్య.

"అయితే కరుణకు ఈ ముసలివాడితో
బలవంతపెళ్ళి జరగవలసిందేనా?"
అన్నాడు విజయవర్మ కోపంగా.

సవ్యాడు పాసయ్య. తరువాత విజయ
వర్మకు సంజుచెసి, దూరాన గోడను ఆను
కొని నిలబడివున్న ఒకనిని చూపించాడు.
విజయవర్మ ఆశ్చర్యానికి మెరలేకపోయింది.
అలా గోడపక్కగా నిలబడి పెండ్లియేర్పాటు
లన్నీ కనిపెట్టచూస్తున్న వ్యక్తి చండిదాసు
అనుచరుడు. విజయవర్మ చుట్టూ కలయ
జూసి 'జైసితారాం' అంటూ అతడిదగ్గరకు
వెళ్ళాడు. తరువాత పంగి, అతడి హస్త

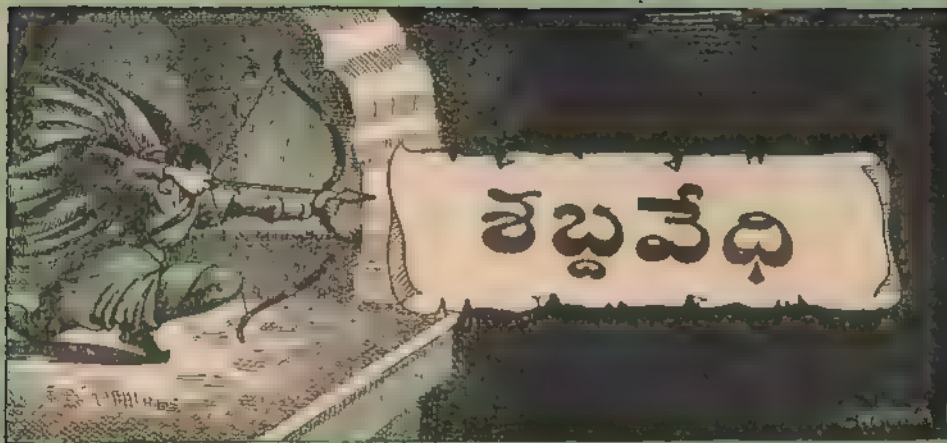
రెఖలను పరీక్షిస్తున్నవాడిలా నటిస్తూ—

"ఒక అరగంటలో పెండ్లిముతా అంతా
అడవిలోని దేవాలయానికి వచ్చేస్తారు.
వ్యవధి లేదు. ఈ సంగతంతా తొందరగా
చండిదాసుకు తెలియపరుచు" అన్నాడు.
వాడు నివ్వెరపోతూ 'మీరెవరు?' అన్నాడు

"నేనెవరో తెలియడంలేదా? పోనీ, అదీ
మంచిదే. ముందు తొందరగా చండిదాసు
దగ్గరకు పో!" అన్నాడు విజయవర్మ. చండి
దాసు అనుచరుడు తలవూసి, అక్కడ
నుండి చకచకా వెళ్ళిపోయాడు.

కాస్తేపటికల్లా పెళ్ళివారంతా అడవిలోని
దేవాలయానికి బయలుదేరారు. మంగళ
వాద్యాల కోలాహలం, గుంపులు గుంపులుగా
చూడవచ్చిన జనం సందడి—అంతా
గంపరగోళంగా ఉంది. పాసయ్య విజయ
వర్మలుకూడా వాళ్ళతోపాటు దేవాలయానికి
బయలుదేరారు. —(ఇంకా వుంది)

[విజయవర్మ, హరిహర్య న్యాయవేదాలు దరించి భీమవర్మ నివాసభవనానికి వెళ్తారు. అక్కడ శిరునిను కబంధవర్మ అనే ఒక వృద్ధునికి యిద్ది వివాహం చేయబోతున్నారని తెలుసుకుంటారు. చుడిచి నుక, అలా అనుచుచున్నప్పుడు యీ వార్తను పెండ్లి వారితోపాటు రహస్యంగా అందించి దేవాలయానికి బయలుదేరతారు. ఆకులనువారి -]

అరగంటసేపేదికల్లా పెండ్లివారు అవది లోని దేవాలయం చేరారు. పెండ్లికి పార హత్యం పటించేది భీమవర్మ ప్రాణమిత్రులైన సోమశర్మ అనేసంగతి అప్పటికిగాని విజయవర్మకు తెలిసిందికాదు. తోడిసోమం తులతో కలిసి విదేశంగా పూజ్ఞాడుతూ, భీమవర్మ మాంచి ఉల్లాసంలో ఉన్నాడు. తను విజయవర్మనూ, శబ్దవేదీనకూడా కనుగొన్న కరుణకు వివాహం విజయవల తంగా చేయబోతున్నా సనుకుంటున్నాడు.

దేవాలయంలోనుంచి సోమశర్మ బయటికి వచ్చి, వధూవరులను సమీపించాడు.

చెప్పలేని విచారంతో, వంచిన తల ఎత్త కుండావున్న కరణనూ, ఆ పక్కనే వున్న వృద్ధ కబంధవర్మనూ చీదించాడు. ఆ నిమిషంలో, ఇక బలవంతపు పెండ్లి తప్ప వేమో అనిపించింది విజయవర్మకు.

సోమశర్మ ముందునడవగా వధూవరులు అతనిని అనుసరించారు. ఒక్కసారి అడవి ప్రతిభవించేలాగా మంగళతారాగ్రావాలు మోగినై. అదే సమయంలో దేవాలయం చుట్టూ పక్కల నున్న గురువచెట్లనుండి ఒకేమారు రెండు బాగాలు రిప్పుమంటూ వచ్చి, ఒకటి సోమశర్మ భుజంలోనూ,

రెండవది శబంధవర్మ గుండెలోనూ గుచ్చుకుపోయినై!!

జనంలో హాహాకారాలు బయలుదేరినై. 'శబ్దవేధి! శబ్దవేధి!! వెతకండి చెట్లల్లో!!!' అంటూ ధీమవర్మ కేకలుపెట్టాడు. గుండెలో అంబు గుచ్చుకున్న కబంధవర్మ, తీరని బాధతో పెద్దకేకపెట్టి, వెల్లకిలా వడి, వ్రాణం వదిలాడు. సోమశర్మమాత్రం భుజంలో గుచ్చుకొన్న బాణాన్ని చెతితో లాగి, లవతల విసరివేస్తూ—

"ఈ దురంతం శబ్దవేధిది కానే కాదు; విజయవర్మది! వాడూ యీ చుట్టుపక్కలే వుంటాడు. వెతకండి" అంటూ గర్జించాడు.

ధీమవర్మ భటులు కొందరు పెండ్లి చూసేందుకు వచ్చిన ప్రజలందరినీ చుట్టుముట్టారు; మరికొందరు దేవాలయం చుట్టుపక్కల వున్న పొదలనూ, అడవిప్రాంతాన్నీ గాలించసాగారు.

విజయవర్మకు ఒకపక్కన సంతోషం, మరొకపక్కన విపరీతమైన భయం పట్టుకొన్నది. ఏదోవిధంగా పృథ్వి కబంధవర్మను చంపడంతో కరుణకు బలవంతపు పెళ్ళి తప్పింది. కాని చుట్టుముట్టి మనిషి మనిషిని పరీక్షించి చూస్తున్న ధీమవర్మ భటుల బారినుండి తనూ పానయ్యా బైట పడటం ఎలా? ఇది ఒక పెద్ద సమస్య బ కూర్చుంది.

"ఎం పానయ్యా, ఏమిటిదారి ఇప్పుడు?" అంటూ ఆత్రంగా ప్రశ్నించాడు విజయవర్మ.

"దారా 'దారి!' అని విస్తుపోయాడు పానయ్య. అతడికి పుట్టిమునిగిందిరా అని అనిపిస్తోంది. చివరికి చిత్తరపోయి అటూ యిటూ చూస్తూ "జైసీతారాం! అదే మనకు దారి. ప్రాణాలుంటే బ్రతుకుమార్గం; చస్తే ముక్తిమార్గం!" అనేశాడు.

"జై సీతారాం!" అన్నాడు విజయవర్మ, అంతకన్న చేసేదేమీ లేదనుకుంటూ.

"జై సీతారాం! హర హర హర..."

పానయ్య యీ హరహరలు ముగించక ముందే సోమశర్మ పదిమంది భటులతో అతడిముందుకు వచ్చి నిలబడ్డాడు.

"ఎవరూ యీ జై సీతారాంగాళ్ళు?" అంటూ గుడ్డురిమాడు.

"మేం... మేం... హిమాలయాల్లో అరవై ఏళ్ళు తపస్సుచేసి..."

"అరవైఏళ్ళ తపస్సా? నిండా మీకు ముప్పయి ఏళ్ళన్నా లేవ! బంధించండి వీళ్ళని," అంటూ అజ్ఞాపించాడు సోమశర్మ.

"తపస్సు అరవైఏళ్ళు కాదు, యిరవై ...పది..." అని పానయ్య తడబడుతూ

చెప్పబోతున్నాడు.

"బంధించండి వీళ్ళని. దొంగ నన్యా సులు," అని గద్దించాడు సోమశర్మ. వెంటనే భటులు విజయవర్మకూ, పానయ్యకూ అరదందాలు తగిలించారు.

అరదందాలు చేతికి పడటంతో అంతా ముగిసిపోయిందని అనిపించింది విజయ వర్మకు. యిప్పుడు కాకపోతే ఇంకా స్నేహటి కయినా తనెవరో సోమశర్మా, భీమవర్మా గ్రహించగలవ. తరవాత జరగబోయేది ఏమిటో స్పష్టంగా తెలుస్తూనే ఉంది. తనకూ, పానయ్యకూ కూడా బలివ...! విజయవర్మ ఈ విధంగా ఆలోచి

స్తున్నంతలో, అక్కడికి భీమవర్మ మరి కొందరు కొసల్వారు సచ్చాలతో కలిసి వచ్చాడు. అతడి ముఖాన శక్తి వాటుకుకూడా నెత్తురుచుక్క లేదు. అంతా స్కంధంగా, సవ్యంగా జరిగిపోతున్న సమయానికి, ఇలాంటి అవాంతరం రావడం అతడికి పట్టరాని కొప్పెని తెప్పించింది.

సోమశర్మ విజయవర్మనూ పానయ్యనూ చూపుతూ— "వీళ్ళు దొంగనన్యాసులు. బహుశా చండిదాసు ముతావాళ్ళయి వుంటారు!" అన్నాడు భీమవర్మతో.

భీమవర్మ, విజయవర్మను సమీపించి నఖశిఖపర్వతం నిప్పులు చెరిగి నేతాలతో

"విజయవర్మ ఎందుకు కాకూడదు?" అంటూ పెద్దపెట్టున నవ్వాడు భీమవర్మ. "అవునా విజయా!" అంటూ విజయవర్మ బుజం తట్టాడు.

సోమశర్మ ఆ మాటలతో కంపించి పోయాడు. చుట్టూవున్న కోసల్పూరు సర్దారులు ఆశ్చర్యంతో కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నారు. విజయవర్మ మాత్రం తేజాకుండా

"అవును నేను విజయవర్మనే! నీకూ. సోమశర్మ కూడా బద్ధశతృవును!" అన్నాడు.

"బోనులో చిక్కకముందు బద్ధశతృవువే! కాని ఇప్పుడు.....? సరే, ఈ యత్నీయం లేవద?" అన్నాడు భీమవర్మ వేళాకోళంగా.

"అతడా? అతడు నా కుడిబుజం. పడవల పానయ్య!!"

"ఓహో, పడవల పానయ్యగారా!" అంటూ భీమవర్మ పెద్దగా నవ్వాడు. చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళకూడా పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వుపొగాడు. భీమవర్మ కుడిచేతితో అందరినీ వారించి, ఎడమచేతితో పానయ్య గడ్డం వట్టుకు గుంజాతూ—

"పడవల పానయ్యగారు, అవ్యాపారంలో కన్న ఈ వ్యాపారంలో గిట్టుబాటు ఎక్కువగా

వరికించిచూశాడు. తరవాత హఠాత్తుగా విదే తెలుసుకున్నవాడిలా విజయవర్మ గడ్డం పట్టుకుని గుంజాడు. గుంజేసుకల్లా, ఆశ్చర్యం కలిగించేటట్టుగా అతికించుకున్న విజయవర్మ గడ్డం గభమని భీమవర్మ చేతిలోకి వచ్చేసింది.

"హఝ్హహ్హ!" అంటూ భావగర్వితంగా నవ్వాడు భీమవర్మ. తరవాత సోమశర్మ కేసి తిరిగి—

"విళ్ళు చండిదాసు ముఠా అనేనా నీ అభిప్రాయం!" అన్నాడు.

"అవును. తెలుస్తూనేవుంది. ఆ చెంగ గడ్డం, దొంగ చూపులా..."

వుంటుందని భావించారన్న మాట!" అన్నాడు, వేళాకోళంగా.

ఈ మాటలతో తిరిగి అక్కడ చేరిన వాళ్ళంతా పెద్దగా నవ్వారు. పానయ్యకు ఆ సమయంలో ప్రాణభీతి అనేదే గుర్తు లేకుండా పోయింది. కోపంతో పళ్లు పటపట కొడుకుతూ యిలా అన్నాడు:

"మేము బోనులో చిక్కిపోయి. కాని, మిమ్మల్ని బోనులో చిక్కించుకునేందుకు తయారుగా ఉన్న చండివాసును మట్టుకు మరిచిపోకండి. అభయవర్మను చిత్రపథ చేసిన హంతకులను అతని పుత్రుడు విజయవర్మ హతమార్చలేకపోతే, చండివాసు ఆ పని ముగించగలడునుమండి!"

పానయ్య పరుషంగా అన్న ఈ వాక్యాలు భీమవర్మతోపాటు అతడి అనుచరులను కూడా నిర్విణ్ణులను చేసినై. నిశ్చేష్టుడయ్యాడు సోమశర్మ. అతడి నోట మాట లేదు. అపాదమస్తకమూ గాలితాకుడు తిన్న గరికపోచలాగా పూగిసలాడిపోతున్నాడు.

భీమవర్మ ఓ క్షణంపాటు తల వంచుకుని వుండిపోయాడు. విదో ఒక నిర్ణయం తక్షణం చేయవలసివుందని, విజయవర్మను యిక జీవాలతో పొనివ్వగూడదని అతడు నిశ్చయించుకొన్నాడు.

"నలుగురు రాజులు చేరినచోట న్యాయం చరిస్తుందని న్యాయశాస్త్రాలు మూస్తున్నయ్. వీనికి అందరూ అంగీకరిస్తారా?" అన్నాడు భీమవర్మ:

"అంగీకరిస్తున్నాం!" అంటూ సద్దాసులు అందరూ వికకంఠంతో పలికారు. అప్పటికి సోమశర్మ తెరుకొని యిలా ప్రారంభించాడు:

"విక్లవి శతృసైనికులుగా పరిగణించనవసరంలేదు. హంతకులు సామాన్య హంతకులు... ధర్మశాస్త్రాలుకూడా..."

"సోమశర్మా ఆగు!" అంటూ భీమవర్మ అతడి మాటలకు అడ్డువచ్చాడు "విళ్ళు హంతకులకన్నా నీచులు. ఆ ధ్యాత్మిక

HITRA

పరులైన యతీస్వరులకుకూడా, ఏళ్లు వెంగ
వేపాలతో అవమానం కలిగించారు. పవిత్ర
మైన దేవాలయ ప్రాంగణాన్ని రక్తసిక్తం
చేశారు. పెండ్లిబట్టలతో వున్న కబంధ
వర్మను..."

"ఏళ్ళకు మరణశిక్ష విధించేందుకు
ఏట్లాట్ ఏ ఒక్క నేరంఅయినా సరిపో
తుంది!" అన్నాడు సోమశర్మ కోపం
పట్టలేక.

"అయితే ఏళ్ళకు మరణశిక్ష విధించాను.
గొంతుకు వుచ్చు బిగించి ప్రాణం పోయే
వరకూ చెట్టుకు వేలాడతీయడంద్వారా
ఆ శిక్షను అమలుజరపాలి. ఏం?—

అందరికీ సమ్మతమేనా?" అంటూ భీమ
వర్మ చుట్టూ చూశాడు.

"సమ్మతమే! మాకందరకూ సమ్మ
తమే!" అంటూ సర్దారులందరూ ఏక
కంఠంతో పలికారు. కాని, అదేసమయంలో
కంచు ధ్వనిలాంటి ధ్వనితో యీ వాక్యాలు
వినిపించినై—

"దేవపూర్ జమీందారును నేను!
మీరంతా కేవలం నా అతిథులుమాత్రమే.
నా అనుమతి లేకుండా యిక్కడ న్యాయ
విచారణ జరిగేందుకు వీలులేదు!"

భీమవర్మ, సోమశర్మలతోపాటు అందరూ
ఆ ధ్వని వచ్చినవైపుకి తిరిగిచూశారు.
దేవపూర్ జమీందారు పదిమంది సైనికులతో
అక్కడికి రావడం కనిపించింది. గౌరవ
సూచకంగా అందరూ ఆయనకు అభి
వాదనం చెప్పి ఆహ్వానించారు.

దేవపూర్ జమీందారు రాకతో విజయ
వర్మ, పానయ్యలలో తిరిగి ధైర్యోత్సాహాలు
కలిగినై. నిజం ఆలోచిస్తే కబంధవర్మ
హత్యకు కారణం తాముకాదు. తమను
హంతకులని నిర్ణయించేటందుకు ఏ
న్యాయాధిపతికీ సాధ్యంకాదు. మహా
అయితే కబంధవర్మ హంతకులతో
సంబంధం కలిగివున్నారని మాత్రమే నేరం

మోపటానికి వీలవుతుంది తమమీద !
దేవపూర్ జమీందారును చూసేసరికి
భీమవర్మకు అరికాలిమంట నెత్తికెక్కింది.
పానకంలో పువకలాగా వీడేమిట యిలా
తయారయ్యాడు అనుకున్నాడు. కాని తను
కత్తితో చేయగల్గిందేమీ లేదు; అంతా
ఉపాయంతో సాధించాలనిందే ! అందుకనే
ఇలా అన్నాడు—

“వీళ్ళిద్దరూ హంతకులు ! పెండ్లిదుస్తు
లతో పున్న కబంధవర్మను హత్యచేశారు.”

“వీళ్ళదగ్గర కత్తులూ, కఠారులూ
ఉన్నట్టు లేవే?” అంటూ తన అను
మానాన్ని బయటపెట్టాడు దేవపూర్
జమీందారు.

“బాబుంతో అతన్ని హత్యచేశారు నేను
కొద్దిలో బ్రతికి బయటపడ్డాను. ఈ మారు
వేషాలలో పుండటమే వీళ్ళు హంతకులని
తెలియపరుస్తోంది” అన్నాడు సామశర్మ.

“యీ దేవపూర్ సంస్థానంలో మారు
వేషం వేసినంతమాత్రాన ఎవరినీ హంత
కులుగా వరిగణించము. బాబుంచేసి
కబంధవర్మను హత్య చేశారనెటందుకు
సాక్ష్యంపున్నట్టు లేదు. సరే. అంతా మేం
న్యాయవిచారణ చేయగలం.” అన్నాడు
దేవపూర్ జమీందారు.

విజయవర్మనూ, పానయ్యనూ దేవపూర్
జమీందారు వెంటపెట్టు నైసికులు కైవశం
చేసుకున్నారు. చేసేదేమీ లేక విస్తుపోయి
చూస్తున్న భీమవర్మ, అతడి తోడి సర్దారుల
ముందునుంచే ఖైదీలను సడిపించుకు
పోసాగాడు. భీమవర్మ యిక శూంధ
బట్టలేక :

“దేవపూర్ సంస్థాన శాసనాలకు మేం
బద్ధులం. యిక్కడ కేవలం ఆతిథ్యం
అన్ననంగతికూడా మాకు తెలుసు. కావి
కొనల్పారు ప్రభువుకు వ్యతిరేకి అయిన
వాణ్ణి, మీరు సహించి వదలలేరు అని
నమ్ముతున్నాం,” అన్నాడు.

ఆ మాటలతో దేవపూర్ జమీందారు తక్కువ అగిపోయాడు. సాలోచనగా ఓమ వర్మను సమీపించి తగ్గుస్థాయిలో మంతనాలు జరిపాడు. తరవాత అతడిదగ్గర నుంచి సెలవు తీసుకొంటూ—

"మన మంతా కోసల్పారు ప్రభువుల అనుచరులమి! బీసల్పారు ప్రాణులతో చేయికలిపినవా డెవడూ ప్రాణులతో నా దగ్గరనుంచి బయటపడలేడు. అలా అనమీ అందరికీ బాగానల చేస్తున్నాను" అన్నాడు.

సోమశర్మ, ఓమవర్మలు ఆ మాటలతో పరవశులయ్యారు. పానయ్యకు పైప్రాణుల పైనే పొయినట్లయింది. కాలే పెనంమీద నుంచి మండుతూవున్న పొయ్యిలో పడి నట్లయిందే పరిస్థితి అనుకున్నాడు విజయవర్మ. కాని విధికి తల బగ్గి గుండుచీగుపుతో వూరుకున్నాడు.

దేవపూర్ జమీందారు సైనికులు ఖరీదలను ముందు నడవమన్నారు. ఆ అడవి ప్రాంతంవాటి పట్టణం సమీపించేసరికి విజయవర్మకు హఠాత్తుగా కరుణ గుర్తుకొచ్చింది. కబంధవర్మ గుండెల్లో బాణం తగలగానే రేగిన గగ్గోలులో కరుణ ఏమయిందీ తను చూడనే లేకపోయాడు.

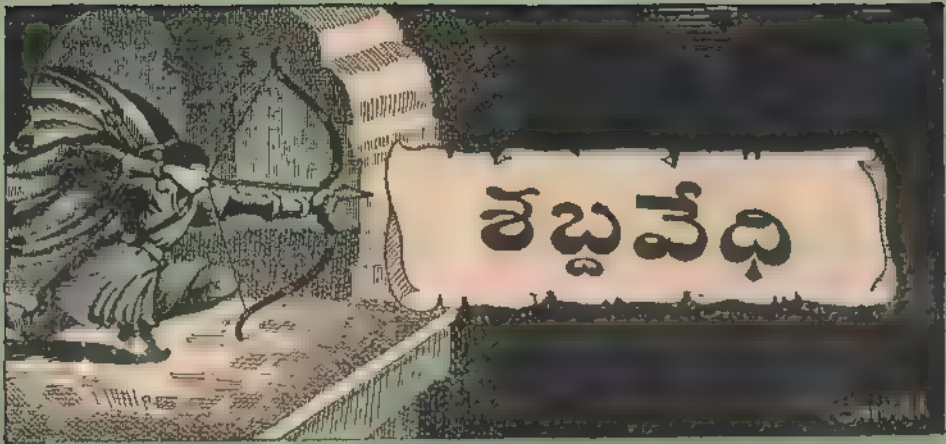
"కరుణ ఏమైనట్టు?" అని అడిగాడు పానయ్యను విజయవర్మ.

"ఏమయితేనేం? ముందు మనసంగతి ఆలోచించు!" అన్నాడు పానయ్య.

"నడవండి! ఊ!" అంటూ దేవపూర్ జమీందారు సైనికులు వాళ్లను గద్దించారు. మృత్యుముఖంలోకి సరాసరి నడుస్తున్నా మనుకొంటూ పానయ్య, విజయవర్మలు భావించసాగారు. కొద్దిసేపటిలో వారు దేవపూర్ జమీందారు భవనం చేరుకొన్నారు.

—(కంకా వుంది)

శబ్దవేధి

[కరుణను బలవంతంగా వివాహం అడదలచిన కంఠవర్మ, చండిచాను అనుచరుల బాణాలకు బలిఅవుతాడు; ధీమవర్మ గాయపడతాడు. నర్కానివేషాల్లో వున్న విజయవర్మా, చార్యుల్ని ధీమవర్మ గుర్తించి వురికికి వెధిస్తాడు. కాని, కిక్కి అమలుబరిపే సమయానికి దేవపూర్ జమీందారు అక్కడికి వచ్చి, హంతకులను విచారించే హక్కు తనదే-అని ధీమవర్మతో వాదించి, చారిత్వరిసే తన భవనానికి తీసుకుపోతాడు. అటువరువాత—]

వైపువలనుంచి దేవపూర్ జమీందారు కోసల్వారుపక్షమువాడే. ఏ పక్షం అనుకూలంగా వుంటే ఆ పక్షంతో చేతులుకలిపే ధీమవర్మ అంటే అతడికి మంట. వీసల్వారు రాజపక్షంవారు బలపంతులు కనుకనూ, వాళ్లని ఓడించాలంటే ఎవరు ఎంతటి సాయంచేసినా —తమకు ఉపయోగమే కనుకనూ, కోసల్వారువాళ్ళు ధీమవర్మను ఉపయోగించుకొంటున్నారు. ధీమవర్మ నిలువెల్లా దగాకోరేసిన సంగతి ఎరిగి

పున్నాడు దేవపూర్ జమీందారు. సమయం చిక్కింది కనుక అతడి బద్ధవిరోధులైన విజయవర్మ మురారాద్వారా అతడి రహస్యాలు కనుక్కోవాలనుకున్నాడు. ఆ అవకాశం యీనాడు లభ్యమైంది.

న్యాయస్థానంగా ఏర్పడివున్న మందిరంలో దేవపూర్ జమీందారు ఆసీనుడైనాడు. విజయవర్మనూ, పానచ్యూసూ సైనికులు ఆయన పదటికి తీసుకవచ్చారు. 'చిక్కాము. ఆ దేవదేవుడు తప్ప మనలను

ఎవరూ రక్షించలేరు' అని వాళ్ళిద్దరూ భావించసాగారు. రణరంగంలో వీరమరణం పొందవలసిన తనకు—ఈ ఉరూపేరూ లేని చావు సంప్రాప్తమవుతున్నదే అని విజయ వర్మ దిగులుపడసాగాడు.

దేవపూర్ జమీందారు పానయ్య, విజయవర్మలవైపు సాలోచనగా చూసి ఇలా అడిగాడు—

“నిజంచెప్పండి! మీరు ఏపక్షంవాళ్లు?”

ఇంతటి సూటిప్రశ్న - వస్తుందని పానయ్య, విజయవర్మ భావించిఉండ లేదు. తమని చీసల్వూరువాళ్ళమగా ఓమ వర్మ చెప్పినసంగతి, దేవపూర్ జమీందారు

నమ్మివుంటాడని తలచిన వారికి, ఈ ప్రశ్న అశ, అశ్చర్యంకూడా కలిగించింది. అయినా, నిజం చెప్పకతప్పదు. అబద్ధం చెప్పి నమ్మించేందుకు అవగించంతకూడా అవకాశంలేదు. తమని కోసల్వూరు పక్షి యులు పట్టి బంధించడంతో, తాము చీసల్వూరుపక్షియులని తేలిపోతూ నెప్పుడికదా !

దేవపూర్ జమీందారు ప్రశ్నకు విజయ వర్మ యిలా జవాబిచ్చాడు :

“నేను చీసల్వూరు పక్షంవాణ్ణి. ఇతడు మాత్రం ఏపక్షానికి చెందడు. ఒకానొక సంధర్భంలో నాతో స్నేహం కలిసి, అప్పుడి నుంచి నాకు అండగా వుంటున్నాడు. ఇతడి పేరు పానయ్య! పడపలు నడిపె వృత్తి.”

కల్లా కవటం లేకుండా విజయవర్మ ఇచ్చిన యీ జవాబుతో దేవపూర్ జమీందారు సంతృప్తిచెందినట్టు కనిపించాడు. అతడి ముఖాన చిరునవ్వు కదిలింది.

“నువ్వు అభయవర్మకు తగిన పుత్రుడ వనిపించావెయ్ విజయవర్మా!” అన్నాడు.

“మీ తండ్రిని నే నెరుగుదును. కాల పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మనం కదలక పోతే ఎంత ప్రమాదకరమో, మీ తండ్రి జీవితమే మనకు నేర్పుతుంది. మీ తండ్రి చిత్రహింసలకు గురిఅయి మరణించాడనేది

దేశంలో అంతా ఎరిగిన విషయమే. నేను కోసల్పారువాణ్ణి. అయినా నిన్ను క్షమించి వదులుతున్నాను "

"మరి పానయ్య సంగతి?" అన్నాడు విజయవర్మ, జమిందారు అన్న వాక్యంలోని అర్థాన్ని గ్రహించి.

"వదలపెట్టిన పనిలేదు. వాణ్ణిగురించి చాలాకాలంగా నేను వింటున్నాను. ఈ ప్రాంతంలో అంత పేరుమోగిన దగాకోరు మరొకడు ఉండడు. గొంతుకు పుచ్చుతగిలిస్తే కాస్త బాధపడినా, వాడికి ఇతరులకి తరవాత ఎంతో హాయి!" అన్నాడు జమిందారు.

జమిందారు మాటలు వింటూంటే, పానయ్యకు నిజంగానే గొంతుకు పుచ్చు బిగిస్తున్నట్టు తోచింది. దీనంగా విజయవర్మకేసి చూశాడు. విజయవర్మ గట్టి నిశ్చయానికి వచ్చినవాడిలా తల పంకించి దేవపూర్ జమిందారుకేసి తిరిగి ఇలా అన్నాడు:

"మీ దయకు పాత్రుణ్ణయినందుకు నేనెంతో గర్విస్తున్నాను. నిజం చెప్పాలంటే నాకు కోసల్పారు—బీసల్పారు రాజవంశీకుల తగాదాలతో ఏమాత్రం ప్రసక్తి లేదు. భీమవర్మ, సామవర్మలు నా తండ్రికి నాకూ చేసిన అన్యాయాలకు బదులుగా పగతీర్పు కోవడమే నా వుద్దేశం. కనుక నన్ను

క్షమించడలిస్తే, నా స్నేహితుడైన ఈ పానయ్యనూ క్షమించమని కోరిక."

విజయవర్మ గంభీరస్వరంతో ఇలా అనే సరికి, దేవపూర్ జమిందారు ముఖంలో క్షణకాలం కలవరపాటు కనబడింది. ఒక్కమారు దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి—

"సరే, మీ ఇద్దరినీ వదిలిపెడుతున్నాను. మీరుమాత్రం ఇటుపైన నా కంటికిగాని, నా పైసికుల కంటికిగాని ఈ పరిసరాలలో కనబడకూడదునుమా. పొండి!" అన్నాడు.

విజయవర్మ, పానయ్య జమిందారుకు నమస్కరించి స్వేచ్ఛగా బయటికి వచ్చేశారు. ఇక ఆ ప్రాంతాన్నుంచి ఎంతత్తరగా

బయటపడి, తమతమ నివాసాలు చేరితే అంత శ్రేయస్కరమని వాళ్ళకు తెలియనే తెలిసింది. అందులోనూ భీమవర్మ సైనికుల బారి పడకుండా తప్పించుకుపోవడం ముఖ్యం.

వాళ్ళిద్దరూ అడ్డదారుల వెంట నడిచి అడవి చేరుకొనేసరికి సూర్యాస్తమయం కావచ్చింది. విజయవర్మ, పానయ్య ఆకలితో నకనకలాడిపోతున్నారు. ముందు చొబనం, తరవాత విక్రాంతి తప్ప చేయగల పనికూడా వాళ్ళకు తోచలేదు.

"నేను నా రహస్యగృహానికి వెళ్తున్నాను. నువ్వు సత్రం చేరుకొంటావా?"

అని అడిగాడు పానయ్య, విజయవర్మను. "అదే ఆలోచిస్తున్నాను. మనం తల పెట్టిన కార్యం పూర్తి కాకపోయినా, కొంత వరకైనా ఫలించింది. కరుణను రక్షించి వెంట తీసుకు రాలేకపోయినా, అజలవంత పెళ్ళిస్తుంచి రక్షించగలిగాం. ముందు కర్తవ్యం రేపు ఆలోచించడమిది. నేను సత్రానికి వెళతాను" అన్నాడు విజయవర్మ.

పానయ్య అడవిలోని తన రహస్య గృహంవైపు సడిచాడు. విజయవర్మ సరాసరి సుత్రంకెని నడవసాగాడు. కాని, అతడు సత్రం సమీపించకముందే, అతడిని వెతుకు కొంటూ ఇద్దరూ అనుచరులు రావడం కంటబడింది. విజయవర్మ ఏదో ప్రమాదం సంభవించింది డనుకుంటూ వారికి త్వర త్వరగా ఎదురువెళ్ళాడు.

అనుచరు లిద్దరూ విజయవర్మను సమీపించారు. ఎంతో వుత్సాహంగా వున్న వాళ్ళ ముఖకవళికలను చూసేసరికి, విజయవర్మకు వాళ్ళు ఏదో శుభవార్త తెస్తున్నారనిపించింది.

"ఏమిటి విశేషాలు?" అన్నాడు విజయవర్మ ఎంతో ఆత్రంగా.

"చాలా వున్నాయ్. సత్రం చేరగానే అన్ని చెబుతాం. ముందు యీ పుత్రరం

మాడండి!" అంటూ అనుచరులలో ఒకడు ఒక వృత్తరం విజయవర్మకు యిచ్చాడు.

విజయవర్మ వృత్తరం ఒకటిరెండు మార్లు చదువుకున్నాడు. చంద్రదుర్గాధిపతి, వీసల్వారు రాజునుంచి పిలుపు రాగా తన అనుచరులతో బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడికి ఇరవైమైళ్ళదూరంలో వీసల్వారు —కోసల్వారు సేనలమధ్య పెద్దయుద్ధం పోసగే సూచనలు వున్నట్టు తెలిసి, అతడి కా పిలుపు వచ్చింది. విజయవర్మను జాగ్రత్తగా మనులుకోవలసిందనీ, అనుచరులతో కలిసి ఏ నిమిషానికైనా సరే యుద్ధానికి బయలు దేరేటందుకు తయారుకావలసిందనీ హెచ్చరిస్తూ వ్రాసిన ఉత్తరం అది.

ఆ ఉత్తరం విజయవర్మకు అపరిమితానందం కలిగించింది. ఎట్టకేలకు కోసల్వారు రాజ్యప్రాంతం రజరంగం కాబోతున్నందుకు అతడికి చాలా సంతోషం కలిగించింది. ఈ వెబ్బతో భిమవర్మ దర్బం విమిటా తెలిసిపోతుందనీ, అసలు అతడు విడిదిచేసివున్న నర్మదానదీతీరపు భవనమే కదనరంగం కాగలదనీ విజయవర్మ భావించాడు.

అనుచరులతో కలిసి విజయవర్మ సక్రతం చేరాడు. అక్కడ పరిస్థితి అంతా కోలా

హలంగా వుంది. వేగుచూడబోయిన కొందరు రకరకాల వార్తలు పట్టుకువచ్చారు. వందలూ వేల సంఖ్యలో ఎవో సైన్యాలు అడవిదారుల నెంట కదలివస్తున్నట్టు వారు చెప్పసాగారు.

"ఈ అడవిలో చెట్లకంటే అందులో తిరుగులాడే సైనికుల సంఖ్య అపారం. వా కళ్లతో నేను చూశా" నన్నాడు ఒకడు.

అనుచరులు చెప్పే ఈ వార్తలు వింటూ విజయవర్మ, భాజనం ముగించాడు. అప్పటికి రాత్రి చాలా పొద్దుపోయింది. అనుచరులలో కొందరు నిదురిస్తూవుండగా, మరి కొందరు వంతులుప్రకారం ఆ చుట్టుపట్ల

కావలికాయదానికి నియమించి తనూ నిద్రించాడు.

తెలతెల్లవారుతూండగా విజయవర్మకు మెలకువ వచ్చింది. సైనికదుస్తులు ధరించి, స్వయంగా ఆ చుట్టుపట్ల పరిస్థితులు ఎలావున్నదీ చూచి వచ్చేటందుకు బయలుదేరాడు.

ఆడవిప్రాంతం యింకా మనకచీకటి గానేవుంది. బాగ్రత్తగా దారిచూసుకుంటూ విజయవర్మ ఆ చెట్టుమధ్య నడవసాగాడు. అలా కొంతదూరం నడిచేసరికి హఠాత్తుగా అతడి చెవులకు చక్కరలోనే పెద్ద ధ్వని వినబడింది. ఆ క్షణంలోనే విజయవర్మ

ఒరనుంచి కత్తి లాగి ఆ ధ్వని వచ్చినవైపు పరుగెత్తసాగాడు.

గుండుచెట్టు దాటుకొని ఒక ఖాళీ మిట్ట ప్రదేశందగ్గరకు వచ్చేసరికి విజయవర్మ నిశ్చేష్టతుడయ్యాడు.

ఒకేఒక వ్యక్తిని ఐదారుగురు సైనికులు చుట్టుముట్టారు. కత్తులతో నరకమే తున్నారు. చుట్టుముట్టబడిన ఆ వ్యక్తి సైనికుల కత్తి ఎబ్బలను కాచుకుంటూ, అపకాశం దొరికి నప్పుడల్లా వారిని గాయపరుస్తున్నాడు.

"వస్తున్నా. భయపడకు. నిలబడు. ధైర్యంగా నిలబడు!" అని కేకలుచేస్తూ విజయవర్మ ఆ యోధులకేసి పదగెత్త సాగాడు. అలా యుద్ధానికి తలపడినవా క్కెవరో అతడికి తెలిదు. కాని ఒకేఒక వ్యక్తిని ఐదారుగురు యోధులు చుట్టుముట్టి హతమార్చటంమాత్రం అధర్మంగా కన బడింది విజయవర్మకు.

నిస్సహాయుడైనా ధైర్యంతో అంతమంది శత్రుసైనికులకు కత్తితో జవాబు చెబు తున్న విరుడు, విజయవర్మ మాటలతో ఎక్కడలేని వుత్సాహం తెచ్చుకుని ఒకరి తరవాత ఒకరిని గాయపరచసాగాడు. అంతలో విజయవర్మ వెనకనుంచి ఆ సైని కులను ఎదుర్కొన్నాడు.

విజయవర్మ సమీపించేసరికే ఆ ఏరుని కత్తి బిల్లుకు ఒక సైనికుడు కూలాడు. మరొకడు గాయపడి బాధతో విలవిల తన్ను కొంటున్నాడు. విజయవర్మ రావడంతో తక్కిన సైనికులు హడలెత్తి పలాయన మయ్యారు.

అలా పలాయనమైపోతున్న సైనికులలో ఒకరిని విజయవర్మా, వేరొకణ్ణి ఆ పిరుడూ కత్తికి బలిచేశారు. ఆతరువాత ఒకరిని మరొకరు అప్పుడే గుర్తించిసట్టు ఎదురూ బొదురుగా నిలబడిపోయారు.

"నమయానికి సహాయవద్దారు. మీ రెవరు?" అని అడిగాడు ఆ ఏరుడు విజయ వర్మను. విజయవర్మ ఆ ఏరుడి కంఠ స్వరంలోని హుందానూ, గాంభీర్యాన్నీ చూసి నివ్వెరపోయాడు. ఆ నిమిషంలోనే, ఆతడు మామూలు సైనికుడు కాదనీ, తగినంత ప్రాముఖ్యం గలవాడే అయివుంటాడనీ గ్రహించాడు.

"నేను రావటం కొంచెం ఆలస్యమైంది. నాది సమయానికి అంతగా అక్కరకు రాని సహాయం అయినందుకు విచారస్తున్నాను. నేను రాకపోయినా మీరు ఆ సైనికులందరినీ పరిమార్చివుండేవారు" అన్నాడు విజయవర్మ.

విజయవర్మ మాటలకు ఆ ఏరుడు జవాబిచ్చేటంతలో, ఒక్కసారిగా పరుగెత్తి వస్తున్న గుర్రపుడళంచేసే ధ్వని వినబడింది. కాసేపటికల్లా నాలుగైదువందల మంది అశ్వసైనికులు అక్కడికివచ్చి అగారు. వాళ్ల దళ నాయకుడు ముందుగా అశ్వాన్ని దిగి, ఆ ఏరుణ్ణి సమీపించి—

"ప్రభువుల ఆజ్ఞాసకారం నా దళంతో వచ్చాను. చంద్రదుర్గాధిపతి వేయిమంది సైనికులతో ఈ సాయంకాలానికి వస్తారు. తమ ఆజ్ఞ!" అన్నాడు.

"అదుగో ఆ చెట్లవెనకనే మన గుడారాలు ఉన్నాయి. ముందు చేయవలసిన

దేమిటా నిర్ణయిస్తాను. సైనికులందరూ గుర్రాలు దిగి ఇక్కడే ఉండేటట్లు అజ్ఞాపించి, నువ్వు, ఈయనా కలిసి ఆ గుడారాలవద్దకు రండి!" అనిచెప్పి ఆ వీరుడు వెళ్ళిపోయాడు.

విజయవర్మకు యిదంతా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. కాసేపటిలో అశ్చర్యదళనాయకుడు, సైనికులకు వారి విధులు చెప్పి విజయవర్మ దగ్గరకు వచ్చాడు. ఎంతో కుతూహలంగా వున్న విజయవర్మ దళనాయకున్ని ఆ విరుడెవరని ప్రశ్నించాడు.

"ఎవరో తెలియదా? వీసల్వారు ప్రభువు!" అన్నాడు దళనాయకుడు.

విజయవర్మ ఆశ్చర్యానికి అంతు లేక పోయింది. తలవనితలంపుగా, తను సరాసరి వీసల్వారుప్రభువుకే సాయం వచ్చి నందుకు తనను తాను అభినందించుకున్నాడు. వీసల్వారు, సోమశర్మల అంతం

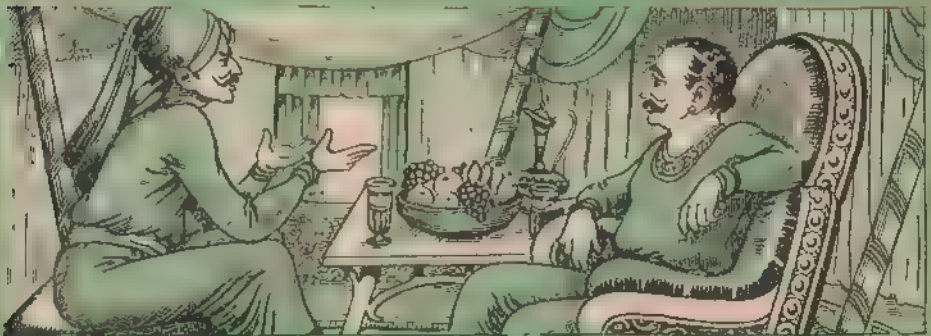
కనుక్కునేందుకు సమయం వచ్చిందికదా అన్న వుత్సాహంతో విజయవర్మ, దళనాయకుడితో కలిసి వీసల్వారు ప్రభువు విడిసిఉన్న గుడారాలకేసి బయలుదేరాడు.

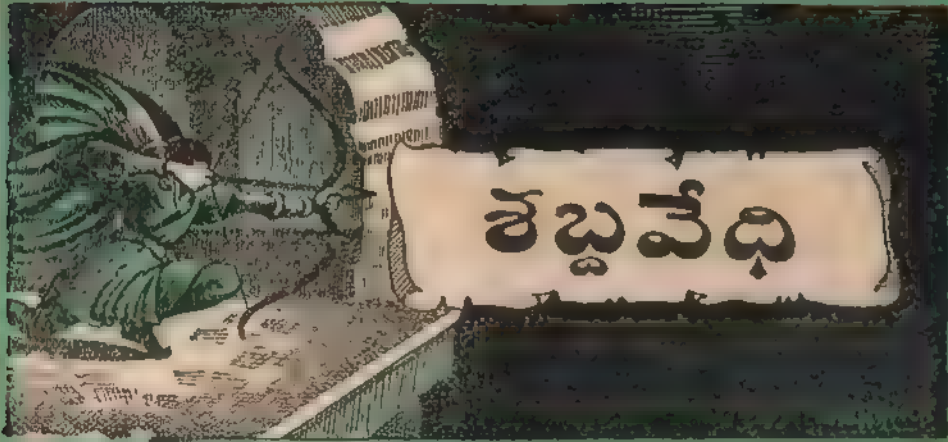
వీసల్వారు ప్రభువు, విజయవర్మను గౌరవపూర్వకంగా తన గుడారంలోకి అహ్వానించాడు. అతిథి మర్మాదలను జరిపి, తరవాత సంభాషణ ప్రారంభించాడు:

"నేనెవరో యీసరికి మీకు తెలిసే వుంటుంది. ఇక మీ సంగతి నాకుతెలియ చెప్పండి!" అని అడిగాడు.

'నా పేరు విజయవర్మ' అని తప్ప అంతకన్న తను చెప్పకోగలిగింది ఏమీ వున్నట్టు కనబడలేదు. మనా, ఏముంది? తనింతవరకూ ఏ గొప్ప యుద్ధంలోనూ పాల్గొన్నదిలేదు. పెద్ద సాహసకృత్యాలా నెరవీరుడలేదు.

[వచ్చే సంభాషణలో ముగింపు]

[విజయవర్మ, చీసల్వారు ప్రభువు ప్రశ్నకు వెంటనే ప్రత్యుత్తరం యిచ్చక తటపటా యించాడు. అయేసరికి, మళ్ళీ ఆయన అదే ప్రశ్న అడిగాడు. అందుకు ఇదులుగా—]

"నాపేరు విజయవర్మ!" అని మాత్రం చెప్పగలిగాడు విజయుడు.

"మిమ్మల్ని గురించి నేను తెలుసుకోవలసింది ఇంతేనా?" అని ప్రశ్నించాడు చీసల్వారు ప్రభువు. తరువాత తల పంకిస్తూ యిలా అన్నాడు:

"మీరు ఏ పక్షంవాళ్ళు? చీసల్వారా—కోసల్వారా?"

"నేను చీసల్వారు పక్షంవాణ్ణి!" అన్నాడు విజయవర్మ గంభీరస్వరంతో.

"ఈ మాటకు రుజువేమైనా ఉందా?" అని అడిగాడు చీసల్వారు ప్రభువు అనుమానిస్తూ. కాని అంతలోకే చిరునవ్వు నవ్వుతూ

"మిమ్మల్ని అనుమానించానని అనుకోవద్దు. ఈనాటి పరిస్థితులలో ఎవరు ఏనాటికి ఎలా మారిపోతారో చెప్పలేము!" అన్నాడు.

తనను అనుమానించేసరికి విజయవర్మకు ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది.

"నేను చంద్రదుర్గాధిపతిని ఎరుగుదును. నా గురించి ఆయనకు బాగా తెలుసు" అన్నాడు విజయవర్మ.

చంద్రదుర్గాధిపతి పేరు చెవిని పడేసరికి, చీసల్వారు ప్రభువు ముఖం స్రసన్నమైంది.

"సరే, ఇక నిగురించి నాకు అనుమానాలేమీ లేవు. ఈ వున్న సైన్యంతో దేవపూర్ జయించవచ్చునని నేను అభిప్రాయపడు

తున్నాను. నాకన్న నీవు ముందునుంచి ఈ ప్రాంతంలో ఉన్నవాడివి కనక, నీ అభిప్రాయం అడుగుతున్నాను. దావరికం లేకుండా మాటాడు" అన్నాడు వీసల్వారు ప్రభువు.

క్షణకాలం ఆలోచించాడు విజయవర్మ.

"మన సైనికబలం ఎంతో తెలిస్తే నేను మీకు తగిన సలహా ఇవ్వగలను!" అన్నాడు.

'నావెంటే గుర్రపుడళ్ళం, కాల్వలం— అంతా కలిసి ఏదెనిమిది వందలమంది వుంటారు. సాయంకాలానికి దాదాపు వెయ్యి మంది సైనికులతో చంద్రదుర్గాధిపతి

మనకు సాయం వస్తాడు!" అన్నాడు వీసల్వారు ప్రభువు.

"అలాంటివక్షంలో మనం దేవపూర్ను పూర్తిగా జయించలేకపోయినా, శతృవుల్ని ఎబ్బతియ్యవచ్చు" అన్నాడు విజయవర్మ.

"అయితే మన వ్యూహం ఏమిటి?" అని అడిగాడు వీసల్వారు ప్రభువు.

"మనం ఎంత హఠాత్తుగా దేవపూర్ మీద దాడి చేయగలిగితే విజయం అంతగా మనకు సుకరమవుతుంది. దేవపూర్కూ, ఈ అడవికి మధ్యన్న మైలుపాడవు ఖాళీ ప్రదేశాన్ని శతృవులు చూడకుండా మనం దాటితే, వాళ్ళకు సరాయుధులుగానే మనం నుగ్గునుగ్గు చేయవచ్చు" అని చెప్పాడు విజయవర్మ.

"సరే, దాడికి ఏర్పాట్లు చేయించు. ఈ పరిసరాలు బాగా తెలిసినవాడివి కనక, ఈ కార్యభారం నీమీదనే వుంచుతున్నా" అంటూ వీసల్వారు ప్రభువు గుడారంలోంచి లేచాడు.

విజయవర్మ అజ్ఞాపేరకు, వీసల్వారు అస్వీకడళాలు ముందు కడిలినై. వెనక బాలులు తీరి పదాతి సైనికులు నడవ సాగారు. విజయవర్మ, వీసల్వారు ప్రభువు రెండు ఉత్తమాశ్వాలను అధిరో

హించి సైన్యానికి ముందు బయలుదేరారు. కొద్దిసేపట్లో సైన్యమంతా దేవపూర్వైపు అడవి వివరకు చేరారు.

బీసల్వారు ప్రభువుతో విజయవర్మ సంప్రదించాడు. ముందు గుర్రపుదళం శరవేగంతో ఆ భాళిప్రహేణిని దాటి, అక్కడికి చేరువలో వున్న దేవపూర్ పాలిమేరను ఆక్రమించాలి. వెనుకనే కాల్పలం వచ్చి చేరితే తరవాత ముందుకు చొచ్చుకుపోవచ్చు.

బీసల్వారు ప్రభువు ఆజ్ఞాపించాడు. మొత్తం గుర్రపుదళం అడవినుంచి బయటకు వచ్చి శరవేగంతో దేవపూర్ కేసి పరుగెత్తసాగింది. అవే సమయంలో దేవపూర్ లో గుడిగంటలు మోగజొచ్చినై. హెచ్చరిస్తూ తప్పిటలూ బాకాలూ మోగినై.

"మనం రావటాన్ని శత్రువులు పసికట్టారు. అయినా ఫరవాలేదు. ముందు మనం ఆ కనబడే పాలిమేర ప్రాంతంలోని యిళ్ళను ఆక్రమించుకో గలిగితే, వాటిని రక్షణగా పెట్టుకుని శత్రువులను నిలువరించవచ్చు" అన్నాడు విజయవర్మ.

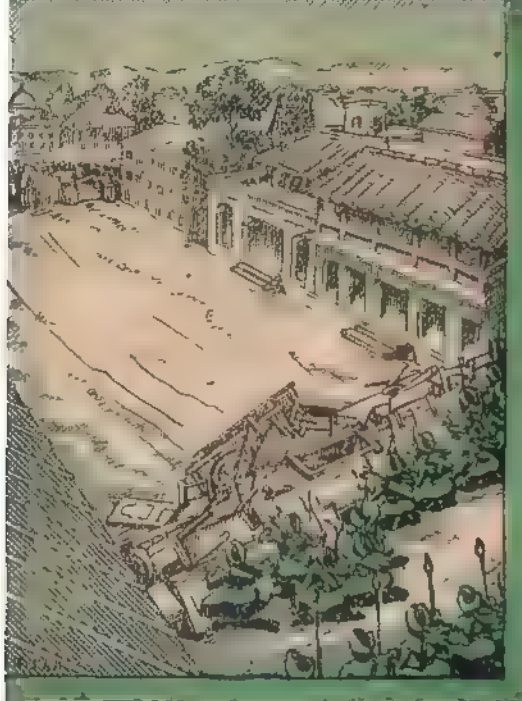
"మంచి ఆలోచన! మనం పట్టణాన్ని ఆక్రమించుకోలేకపోయినా, కనీసం కాలు పెట్టగలిగితే అంతే చాలు. సాయంకాలానికల్లా మనకు చంద్రదర్గాధిపతి బలాలూ

సాయంగా వస్తాయి. అప్పుడు మొత్తం శత్రు సైన్యాలను మట్టుపెట్టవచ్చు!" అని జవాబిచ్చాడు బీసల్వారు ప్రభువు.

బీసల్వారు గుర్రపుదళం దేవపూర్ పాలిమేరలను సమీపించింది. మొత్తంమీద విజయవర్మ ఎత్తు కొంతవరకు విజయం సాధించినట్టే కనబడింది. హఠాత్తుగా వచ్చిన దాడిని ఎదురుకొనేటందుకు సర్వసన్నద్ధంగా లేని బీమవర్మ సైనికులు, నలుగురూ బదుగురేసి చొప్పున వచ్చి బీసల్వారు గుర్రపు రౌతులను ఎదుర్కోవటానికి ప్రయత్నంచేశారు. కాని అలాంటి సైనికులందరూ గుర్రపు రౌతుల చేతిలోని

*** చందమామ ***

సామానంతా విధిమొగలో దొంగరులలాగా పేర్చు సాగారు. కుర్చీలూ, మంచాలూ, తలుపులూ ఏదీ దొరికితే అవి తెచ్చి విధి మొగను పెద్ద ఎత్తున పేర్చారు. వాటివెనక ధనుర్పాణాలు ధరించిన కాల్పల సైనికులూ, వాళ్ళకు కొంచెం వెనకగా, యాటెలూ బల్లెలూ పట్టి సద్దంగా వున్న గుర్రపురౌతులూ సమాయత్తమయ్యారు.

కాస్సేపటికల్లా భీమవర్మ తన సైనికులతో ఎదురుముట్టడి ప్రారంభించాడు. కూడలిస్తానంటే దేవపూర్ జమీందారు నాయకత్వంలో వున్న సైనికులూ, వీధికొసల వైపునుంచి భీమవర్మా, అతని అనుచరుల నాయకత్వంలో వున్న సైనికులూ బాణాల వర్షం కురిపించసాగారు.

అక్కడ ఎదురుదాడిని నడుపుతున్నది స్వయంగా భీమవర్మనని విజయుడు గ్రహించాడు. కవచం ధరించి, కత్తి యుళిపిస్తూ భీమవర్మ తన సైనికులను ఉత్సాహపరుస్తున్నాడు. విజయవర్మ కంట పడగానే—

“రాంసింగ్ ! అయ్యో మన బద్ధకత్తువు విజయవర్మ ! ఏణ్ణి యీసారి ప్రాణాలతో వదలకూడదు. ప్రాణాలతో పట్టి బంధించినా సరే, తల సరికి తెచ్చినా సరే, అంతా

యీటెలకు యిట్టే బలి అయిపోయారు. ఇక పట్టణంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో బాకాల మాతా, సైనికుల కోలాహలమూ ఎక్కువయింది.

భీమవర్మ తన సైనికులందరినీ ఎదురు దాడికి సమీకరిస్తున్నట్టు ఆ సందడి తెలియ చెబుతూవుంది. నాలుగు బజార్లు కలిసే కూడలిస్థలాన్ని ఆక్రమించుకొని, విజయవర్మ సైనికులనూ గుర్రపురౌతులనూ నాలుగుగా విభజించి నాలుగు బజారుల మొగదలా, చివరలా రక్షించుకునే యత్నించాడు.

సైనికుల బజారుపేరసలలో వున్న ఇళ్ళ తలుపులు బద్దలుకొట్టి, యిళ్ళల్లో వున్న

నెయిష్టం. ఊఁ-ముందుకు..." అంటూ భీమవర్మ కేకలు పెట్టసాగాడు.

రామసింగ్ పేను వినేసరికి విజయవర్మ నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. తనూ రామసింగూ మునుపు ప్రాణస్నేహితులు. శబ్దవేధి ముసలి గంగులును బాణంతో హతమార్చినప్పుడు- దానికి కట్టివున్న లేఖలో, రాంసింగ్ సోనగర్ తగలపెట్టినట్లు రాసివుంది. ఆనాటి నుంచి క్రమక్రమంగా యిద్దరూ ప్రబల శతృవులయ్యారు.

ఈనాటికి పగ తిర్చుకునే అవకాశం చిక్కిందిగదా అని విజయవర్మ ఎంతో సంతోషించాడు. యింతలో వీధి మొగను పేర్చిన ఆటంకాలను ఒకమూల ఛేదించి రాంసింగ్ లోపలకు జొరబడ్డాడు. రాంసింగ్ తో బాహుబాహి యుద్ధానికై ఉవ్విళ్ళూరుతున్న విజయవర్మ ఒక్క చూపులో ముందుకు పోయి అతడితో కత్తియుద్ధానికి తలపడ్డాడు.

నాలుగైదు నిమిషాలపాటు పోరు జరిగే సరికి విజయలక్ష్మి ఎవరిని వరించబోతోందో అందరికీ తెలిసిపోయింది. అలసిపోయిన రాంసింగ్ ఒక్కొక్క అడుగు వెనక్కివేస్తూ, తన సైనికసమూహంకేసి జరగసాగాడు. అపరిమితమైన వుత్సాహంతో పోరుషంతో విజయవర్మ కవిష్టూ కత్తి తిప్పసాగాడు.

సరిగా వీధికి అడ్డంగా పరిచివున్న రక్షణలను సమీపించేసరికి, చెల్లాచెదరైవున్న మంచాలూ కుర్చీలూ అక్కడ పోరాడుతున్న యోధుల కాళ్లకు తగిలిస్తే, వాళ్లు కాలు జారి అటూ యిటూ పడిపోసాగారు. అలాంటి స్థితిలో రాంసింగ్ కాలు జారడం, మరుక్షణాన విజయవర్మ కత్తివెళ్లి అతని తలను మొండెంనుంచి వేరుచేయడం ఒక్కసారిగా జరిగిపోయిస్తే.

ఆ దృశ్యం చూసిన వీసల్వారుసైనికులు జయజయధ్వానాలు చేశారు. భీమవర్మ సైనికులు భీతితో వెన్నిచ్చి పరిగెత్తసాగారు. భీమవర్మ చేసిన హెచ్చరికలుగానీ, ఇచ్చిన

నదీతీర భవనంలోనే కరుణ బందీకృతులై వుంది. ఆమెను ఎంత త్వరగా తను విముక్తురాలని చేయగలిగితే అంత క్షేమమని విజయవర్మ తలపోశాడు.

భవనంకోసం ఎంతో పారు జరపవలసి వస్తుందని భావించిన విజయవర్మ నిరాశ చెందాడు. భవన ముఖ్య ద్వారం వద్ద ఎదిరించిన కొద్దిపాటి సైనికులనూ, లోపల తలపడిన కొద్దిమందిని హతమార్చడం తృప్తిలో జరిగిపోయింది. భవనంలోని విప్రాంతంలో కరుణ బంధించబడివున్నదో తెలియని విజయవర్మ ప్రతి గడితలుపునూ సైనికుల సాయంతో బద్దలుకొట్టించి వెతకసాగాడు. కాని ఎంత వెతికినా కరుణ కనబడలేదు.

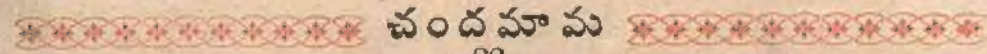
నిరాశతో భవనం మెట్లు దిగి కిందికి వస్తున్న విజయవర్మకు హఠాత్తుగా ఒక అలోచన తట్టింది. అతడు సరాసరి భవనం చివరిమెట్లవరకూ ఎక్కి ఒక మూలని బురుజులా ఏర్పడివున్న ఒక చోటునుంచి అడవికేసి చూశాడు.

నలభై యాభైమంది గుర్రపురౌతులూ, కొంత కాల్యలమూ అడవికేసి హుటాహుటినీ పారిపోతూవుండడం విజయవర్మ కంట బడింది. వారు తప్పక భిమవర్మవాళ్ళే.

అజ్ఞులుకానీ పిరికిగుండెతో పారిపోతున్న సైనికులను అపి, తిరుగా యుద్ధానికి తలపడేటట్టు చేయలేకపోయినై.

"నీ సాహసానికి, చాకచక్యానికి చాలా సంతోషించాను. భిమవర్మ సైనికులు వెన్చిచ్చి పారిపోతున్నారు. ఇదే అడసులో నర్మదా నదీతీరంలోని వాళ్ళ ముఖ్య భవనాన్నికూడా ముట్టడిస్తే మనం పూర్తిగా జయించగల మనుకుంటున్నాను. ఈ విషయంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని అడిగాడు బీనల్వారు ప్రభువు.

విజయుడు మారు అలోచన లేకుండా ఈ ప్రయత్నానికి అంగీకరించాడు. నర్మదా

అయివుంటారనీ, కరుణనుకూడా బంధించి వెంట తీసుకుపోతున్నారనీ విజయవర్మ గ్రహించాడు. విజయవర్మ తన సైనికులను వెంటబెట్టుకుని, భీమవర్మను వెంబడించాడు. కొద్దిసేపట్లో అడవి సమీపించి, సైనికులకు హెచ్చరిక వేసి లోపలకుజొరబడ్డాడు. మరుక్షణాన్నే గొప్ప యుద్ధం జరుగుతున్న కోలాహలం అతనికి విసవచ్చింది.

ఆ కోలాహలం అడవిలోని దేవాలయ ప్రాంతంనంచి వస్తున్నట్టు విజయవర్మ గుర్తుపట్టగలిగాడు. సైనికులను ఆ వైపు కదలండని అజ్ఞయిచ్చేటంతలో పడవల పానయ్య ఒక చెట్టుమీడినించి కిండకి దూకి-

"విజయా! ఇదే మనకు మంచినమయం. భీమవర్మతో, చండిదాసు స్వయంగా పోరాటానికి తలపడ్డాడు. పద త్వరగా!" అంటూ కేకపెట్టాడు.

విజయవర్మ ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళేసరికి యుద్ధం దాదాపు ముగిసింది. చండిదాసు, పారిపోతున్న భీమవర్మ అనుచరులు కొద్ది మందిని వేటాడేందుకు తన అనుచరులను పునికొలుపుతున్నాడు. చండిదాసును చూడగానే విజయవర్మ—

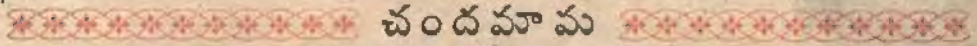
"కరుణ ఎక్కడ వుంది? భీమవర్మా, సోమశర్మలు పారిపోయారా?" అని ఆత్రంతో

అడిగాడు. జవాబుగా చండిదాసు పెద్ద నవ్వు నవ్వి "కరుణ ఇక్కడే వుంది. భీమవర్మా, సోమశర్మలు వాళ్ళ పాపాలను తలుచు కొంటూ ప్రాణాలు వదిలారు. కత్తిపాటుకు చచ్చిన భీమవర్మా, బాణందెబ్బకు ప్రాణాలు వదిలిన సోమశర్మా యిక్కడనే వున్నారు. కాని, సోనగర్ తగలపెట్టిన రాంసింగ్ తప్పించుకున్నాడు!" అన్నాడు.

"రాంసింగ్ తప్పించుకుపోలేదు. యింతకుముందే నేను వానిని తుదముట్టించా" అన్నాడు విజయవర్మ.

ఈ జవాబుతో చండిదాసు పరమానంద భరితుడయ్యాడు.

25

"అయితే ఇక శతృశేషం లేదు. నీతండ్రి అభయవర్మను చిత్రవధచేసి చంపిన హంతకులకు తగిన శాస్త్ర జరిగింది. నా కోరిక నెరవేరింది. పున్నదల్లా ముందు కరుణతో నీ వివాహం. ఈ దేవాలయంలోనే అది జరిపేద్దాం" అన్నాడు చండిదాసు.

అక్కడే ఆ సమిపాన కరుణతోటి విజయవర్మ వివాహం జరిగిపోయింది. ఆయుధాలు ధరించిన చండిదాసు అనుచరులే పెండ్లిపెద్దలూ, అతిథులున్నూ. అందరి ముఖాలలో అనందం వెల్లివిరిసింది. చండిదాసు యిలా అన్నాడు :

"ఇక మనం సోంగనగర్ కు బయలుదేరుతున్నాం. ఆ ప్రాంతం అంతా నీ తండ్రిదే. భీమవర్మచే సర్వనాశం చేయబడిన ఆ భవనాలనూ వాటిని తిరుగా నిర్మిద్దాం. ఇక మన జీవితాలు ప్రశాంతంగా గడుపుదాం". అంటూ చండిదాసు ప్రోత్సహించాడు.

మరి చంద్రదుర్గాధిపతిని కలుసుకోవడం ఎప్పుడు? ఆయన కరుణను పెంచిన తండ్రిగదా?" అన్నాడు ఆతంతో విజయవర్మ.

"చంద్రదుర్గాధిపతిని కలుసుకుందాం. వివాహం సంగతి నేను ఆయనకు కబురు చేస్తాను. ముందు సోంగనగర్ కు బయలుదేరాలి" అన్నాడు చండిదాసు.

"అయితే నేనూ సోంగనగర్ కే, నారహస్యగృహాన్ని ఇంతటితో వదిలేస్తున్నాను" అన్నాడు పడవల పానయ్య.

పానయ్య మాటలకు అందరూ నవ్వారు. విజయవర్మా కరుణలకు; అటూ యిటూ పానయ్యా చండిదాసులు నడవగా, విజయధ్వనాలు చేస్తున్న సైనికులూ అనుచరులూ వెంటరాగా, అందరూ సోంగనగర్ కేసి బయలుదేరారు.

—['శబ్దవేధి' ముగిసింది]

